

Karelia-ammattikorkeakoulu
Media-alan koulutus (AMK)

Yrittäjänä kasvaminen ja kehittyminen media-alalla

Alexander Saloranta

Opinnäytetyö, Toukokuu 2022

www.karelia.fi

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2022
Media-alan koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Alexander Saloranta

Nimeke
Yrittäjänä kasvaminen ja kehittyminen media-alalla

Tiivistelmä

Päiväkirjatyöskentelyn tavoitteena on kuvata yrittäjäksi kasvamisen ja kehittymisen prosessia. Päiväkirjassa kuvataan mainosvideoiden valmistamista ja erityisesti animaatioiden tekoa. Opinnäytteen päiväkirjajakso on 13 työviikon mittainen. Päiväkohtaisen työskentelyn lisäksi työviikon loppuun on koottu viikon tärkeimmät oivallukset ja opitut asiat. Raportointi ajoittui kalenteriviikoille 50-52 vuonna 2021 ja 1-10 vuonna 2022.

Opinnäytetyössä kuvataan mainonnan freelancerina toimivan yrittäjän kehitysprosessia kohti ammatillisuutta. Päivittäisen raportoinnin avulla syntyy kuva aloittelevan yrittäjän haasteista, jotka liittyvät osaamiseen, ajan- ja taloudenhallintaan, itsevarmuuden kasvuun sekä työn ja muun elämän tasapainottamiseen. Lisäksi raportoinnissa havainnollistuu erityisesti visuaalisen ja teknisen osaamisen kehitys ja oppimisprosessi animaatioita tehtäessä.

Päiväkirjassa on havaittavissa kehityskaari, jossa alkuvaiheen sirpaleinen aikataulujen ja yksittäisten työtehtävien kuvailu muuttuu vähitellen sisäiseksi pohdinnaksi ammatillisuudesta, työn arvon ja merkityksen ymmärtämisestä sekä tasapainon löytämisestä omassa elämässä.

Kieli
suomi

Sivuja 68
Liitteet 0
Liitesivumäärä 0

Asiasanat
animaatio, freelancertyö, mainonta

THESIS
May 2022
Degree Programme in Media

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author
Alexander Saloranta

Title
Developing as an Entrepreneur in the Media Business

Abstract

The objective for this diary thesis is to describe the process of growing and developing as an entrepreneur. Designing and producing commercials and especially animations is described in the diary. The period for the diary extends over thirteen weeks. On top of a daily record of work, the most significant insights and learning milestones of each week were documented in the thesis. The records were written between weeks 50 and 52 in 2021 and between weeks 1 and 10 in 2022.

The thesis describes the development process of a starting entrepreneur adopting professional insights. The daily records provided an image of the challenges a starting entrepreneur faces. Most of the challenges deal with skills, time and financial management, self-confidence and balancing work and free time. The records especially describe the development of visual and practical knowledge and the learning process of making animations.

The diary substantiates a gradual development trajectory from an initial, fragmented description of specific tasks and schedules to a reflection on professionalism, a value and meaning of work, as well as finding a balance in life.

Language
Finnish

Pages 68
Appendices 0
Pages of Appendices 0

Keywords
animation, working as a freelancer, advertising

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Työtehtävät	6
2.1	Visuaalinen viestintä	6
2.2	Animaatio	7
2.3	Animaation ideoiminen ja laatiminen	8
3	Asiakas ja viestintä	9
3.1	Viestintä ja verkoston ylläpitäminen	9
3.2	Asiakaskontaktit	10
3.3	Sisäinen viestintä	10
3.4	Työn järjestelyt: aikatauluttaminen ja talouden hallinta	11
4	Kehittymisen arviointi	12
4.1	Minä kehittyvänä yrittäjänä	12
4.2	Asiantuntijuus	14
4.3	Osaamisen arviointi	15
5	Työskentelyn päiväkirjaraportointi ja analyysi	17
5.1	Viikko 1 (13.-18.12.2021) Uutta tekniikkaa	17
5.2	Viikko 2 (20.-24.12.2021) Työ- ja vapaa-ajan hallinta	22
5.3	Viikko 3 (27.-31.12.2021) Talousjärjestelyjä ja tehokasta viestintää	27
5.4	Viikko 4 (03.-07.01.2022) Uusien käsitteiden äärellä	34
5.5	Viikko 5 (10.-14.01.2022) Menneiden töiden tarkastelua	39
5.6	Viikko 6 (17.-21.01.2022) Töitä limittäin ja lomittain	42
5.7	Viikko 7 (24.-28.01.2022) Levosta luovuuteen	44
5.8	Viikko 8 (31.01.-04.02.2022) Animointi on hidasta	46
5.9	Viikko 9 (07.-11.02.2022) Iso projekti onnistuu hyvällä yhteistyöllä ...	47
5.10	Viikko 10 (14.-18.02.2022) Haasteiden kaipuu	48
5.11	Viikko 11 (21.-25.02.2022) Vertaistukea somesta	51
5.12	Viikko 12 (28.02.-04.03.2022) Työn arvo	53
5.13	Viikko 13 (07.-11.03.2022) Rohkeita omia päätöksiä	54
6	Pohdinta	56
6.1	Osaamisen kehittyminen päiväkirjajakson aikana	56
6.2	Yrittäjyyden kehittyminen	58
6.2.1	Työn järjestelyt ja aikataulutus	58
6.2.2	Viestintä	60
6.2.3	Talous	61
6.2.4	Asiantuntijuus	62
6.2.5	Tulevaisuus	64
	Lähteet	67

1 Johdanto

Animaatiotyöprosessien olennainen lähtökohta on kuvakäsikirjoitusten lukeminen ja niiden laatiminen. Kuvakäsikirjoitus on käsikirjoituksesta tehty kuvasarja, joka luonteeltaan sarjakuvan kaltainen. Graafikko ja storyboardartisti Guiseppe Cristiano jakaa kirjassaan *The Storyboard Design Course* kuvakäsikirjoitustyypit kahteen eri kategoriaan. Ensimmäinen on asiakkaille myyntitarkoitukseen suunnattu lyhyt muutaman kuvan suunnitelma, jossa muutamalla kuvalla kerrotaan keskeinen idea. Siinä ilmenee kohteen tarina ja tunnelma. Toinen kategoria on tarkasti käsikirjoituksen pohjalta luotu kuvaussuunnitelma. Se on usein karkeasti piirretty mustavalkoinen suunnitelma kuvausta tai animaatiota varten. Alat, joissa käytetään kuvaussuunnitelmia, Cristiano jakaa mainoksiin, elokuviin, musiikkivideoihin, animaatioon, peleihin ja multimediaan sekä muihin kohteisiin, kuten arkkitehtuurin kuvituskuviin ja nettisivusuunnitteluun. Kuvaussuunnitelma voidaan tehdä asiakkaan kanssa yhdessä, tai sen on tehnyt mainostoimisto, jolta saan tehtävän. Usein joudun tekemään kuvakäsikirjoituksia myös itse. (Cristiano 2011, chapter 6, 1–3.)

Opinnäytetyöpäiväkirjaa koskevana aikana työskentelin freelancerina ja Refedo-tuotantoyhtiössä, joka on erikoistunut referenssisisältöjen tuottamiseen. Olen perustanut oman yrityksen, jossa työhöni kuuluvat videoiden editointi ja suunnittelu, animaatioiden tekeminen, logojen suunnittelu ja esitteiden suunnittelu. Tehtävissäni tarvitsen visuaalista suunnittelutaitoa sekä hahmottamista ja visuaalisten tehokeinojen tuntemista. Taittamisessa käytän In Designia ja elementtien ja graafisten kuvien teossa ja muokkailussa Illustratoria ja Photoshopia. Editoinnissa käytän Premiere Prota, animoinnissa After Effectsiä ja grafiikoiden teossa jälleen Illustratoria ja Photoshopia. Nämä kaikki ohjelmat kuuluvat Adoben tuoteperheeseen. In Design -ohjelmaa käytetään taittojen suunnitteluun paino- ja digitaalijulkaisuihin, Premiere Pro -ohjelmaa käytetään videoiden ja elokuvien muokkaukseen eli editointiin, After Effects -ohjelmaa käytetään visuaalisten tehosteiden ja liikegrafiikan luomiseen, Illustrator-ohjelman avulla luodaan vektorigrfiikoita ja kuvitusta, Photoshop-ohjelmaa käytetään kuvien käsittelyyn ja tehosteiden luomiseen.

Työssä on tunnettava työprosessin vaiheet ideasta valmiiksi tuotteeksi. Lisäksi on kyettävä kuvaamaan asiakkaalle oma idea vaiheessa, jossa työ on vasta kehitteillä. Työskennellessäni Refedolle tavoitteenani on yrityksen idean mukaisesti tarjota asiakkaille helposti ja nopeasti tuotettuja lyhyitä referenssivideoita, kuten asiakas- ja työntekijätarinoita sekä asiakas- ja työntekijäkokemusvideoita ja näitä erityisesti animaatiomuodossa. Työprosessit ja niiden reflektointi on esitetty 13. työviikon päiväkirjassa.

2 Työtehtävät

2.1 Visuaalinen viestintä

Teen yrityksessäni markkinointia ja visuaalista viestintää, jonka merkityksellisyys on kasvanut viime aikoina. Jutta Rikola mainitsee blogissaan, että $\frac{2}{3}$ asiakaskokemuksesta koostuu tunteesta. Visuaalinen markkinointi ja viestintä ovat tehokkaimpia keinoja vaikuttaa asiakkaan kokemukseen. (Rikola 2022.) Rikola puhuu asiakkaasta kuluttajana, ja kun minä puhun opinnäytetyössäni asiakkaasta, tarkoitan yrityksen asiakasta. Töittäni tavoite on vaikuttaa lopullisen asiakkaan tunteisiin myönteisesti. Tavoitteena on asiakkaan tarpeen oivaltaminen, asiakkaalle mieleisen muoto- ja värikielen ymmärtäminen sekä oman visuaalisen idean esitleminen oikealla tavalla. Usein prosessi on asiakkaan ja oman visuaalisen ideani yhteensovittamista parannellen ja hioen lopputulosta.

Visuaalinen viestintä ei ole vielä kovin tunnettu käsite ja se, miten se rakentaa merkityksiä, on monimutkainen tapahtuma. Kuitenkin on selvää, että tuon vahvasti esille pohdinnoissani semioottista näkökulmaa. Semioottinen tai merkitysnäkökulma korostaa viestinnän vuorovaikutuksellisuutta sekä sen monisuuntaisuutta ja -tasoisuutta. Tämä koulukunta käsittää merkitysten muodostumisen ihmisten välisen vuorovaikutuksen tuloksena. Merkitysnäkemyksen mukaan merkitykset eivät välity vaan ne luodaan yhdessä.

(Hanikka & Koljonen 2006, 6.) Työssäni on haasteena ennakoida, millainen merkitys työn välittämälle viestille muodostuu ihmisten kohdatessa sen.

Kuvan ja tekstin yhdistäminen tehostaa viestiä. Kuvaa käytetään usein selittämään tekstiä tai tekstiä käytetään selittämään kuvaa. Kuvan ymmärtämiseen ja tulkitsemiseen ei tarvita mitään erityistä kielitaitoa tai erityiskykyjä. Sama kuva voi kuitenkin sisältää monenlaisia merkityksiä, jotka aukeavat vain esimerkiksi kuvan aihetta ja tekniikkaa tunteville. (Hanikka & Koljonen 2006, 14.) Tästä hyvänä esimerkkinä on huumorin tai sarkasmin tunnistaminen kuvasta, johon kuva-aihetta tuntemattomat harvoin kykenevät ja he eivät saa kuvasta irti samanlaisia viitteitä kuin aihetta hyvin tuntevat.

Kuvat voidaan karkeasti luokitella huomioarvoksi, tietoarvoksi ja esteettiseksi elämykseksi. Samassa kuvassa voivat esiintyä kaikki kategoriat. Huomioarvolla tarkoitetaan katsojan kiinnostuksen heräämistä, ja se voi olla esimerkiksi yksityiskohta, sommittelu, väri tai sanoma. Tietoarvolla tarkoitetaan kuvasta saatavaa informaatiota. Esteettisyys tai elämyksellisyys liittyvät puolestaan kuvan sisältöön tai muotoon. (Brusila 2003, 12.)

2.2 Animaatio

Animaatio on yksi tapa kertoa tarinoita. Animaatiohan tarkoittaa yksinkertaisuudessaan sitä, että hahmolle tai kuviolle luodaan liike. Sillä on erittäin paljon yhtäläisyyksiä liikegrafiikan kanssa, jonka tyypillisiä esimerkkejä ovat elokuvien ja ohjelmien alku- ja lopputekstit. (Blazer 2015, 130.) Animaation tai liikegrafiikan kerronnallinen voima ja mahdollisuus on siinä, että sitä ei rajoita luonnonlait. Kirjaimet voidaan laittaa pomppimaan, laivat voivat lentää ja värit voivat vaihtua sekunnin välein. Animaatiolla voidaan luoda asioita, joita valokuvalla tai videokuvauksella ei voi välittää. Sillä voidaan myös herättää teksti eloon ja kohdistaa huomio juuri siihen kohteeseen, jota halutaan. Tämän vuoksi animaatio ja liikegrafiikka ovat erinomaisia keinoja toteuttaa visuaalista viestintää. Olen joutunut opiskelemaan Premiere Prota ja After Effectsiä sekä näiden ohjelmien linkitetyn yhteiskäytön sujuvuutta, jotta pystyn toteuttamaan

animointiin perustuvia esityksiä ja luomaan esityksiä, joissa sekoittuvat niin videokuvauksia sekä animoidut osuudet.

2.3 Animaation ideoiminen ja laatiminen

Liz Blazer (2015) neuvoo kirjassaan, miten animaatiota tuli suunnitella asiakkaan kanssa. Hän neuvoo selvittämään asiakkaan toiveet ja tavoitteet. Lisäksi on samalla selvitettävä animaation pituus, kohdeyleisö ja mahdolliset aikarajat työlle. Tämä pakottaa sekä animoijan että asiakkaan sopimaan yhteisistä tavoitteista. (Blazer 2015, 2–3.)

Tämän jälkeen on etsittävä keskeinen ajatus tai idea animaatiolle. Blazer neuvoo käyttämään ideoinnissa hyväksi esimerkiksi muistilappuja, kuvia, muistoja, tunnelmia, omia kokemuksia, yksittäisiä sanoja, värejä. Lisäksi hän käskyy kirjoittaa ylös ajatuksia, kunnes ei ole enää mitään sanottavaa. Tämän jälkeen on aika poimia parhaat ajatukset ja lähteä työstämään animaation keskeistä ideaa. Keskeinen idea voidaan ilmaista iskulauseella, jolla kuvataan, mistä animaatiossa on kyse. Animaatiolle tarvitaan myös muutamalla lauseella kuvattu juoni, joka kertoo sen, mistä animaatiossa on kyse. Lisäksi on selvennettävä itselle, mikä on animaation teema eli syvä viesti. Vielä on löydettävä kuvaus sille, millainen tunnelma tai sävy animaatiossa on. (Blazer 2015, 4.)

Työssäni neuvottelen animaatioista asiakkaiden kanssa aina asiakkaiden toiveita ensimmäiseksi kuulemalla. Animaatiot rakentuvat yhdessä asiakkaan kanssa kommunikoiden ja selvittäen, mitkä ovat animaation tavoitteet. Usein asiakkaan kanssa animaatiot syntyvät helposti ja asiakkaalla on selkeä visio. Toisinaan taas joudun itse luomaan vajavaisten toiveiden pohjalta kokonaisuuden animaatiolle ja silloin asiakas jättää minulle ison luovan vastuun. Suurin osa töistäni alkaa kuitenkin jo ennalta kirjoitetusta käsikirjoituksesta, jolloin kokonaisuus on selvillä, silloin keskitymme asiakkaan kanssa enemmän visuaalisiin keinoihin sekä mahdollisuuksiin, millä tavalla pystyisimme

käsikirjoituksen parhaan mukaan toteuttaa. Käsikirjoitus myös selventää animaation pituuden sekä tavoitteen.

Kun ideoin omia animaatioitani, teen usein listan erilaisista elementeistä samalla kun käyn käsikirjoitusta läpi kohta kohdalta. Tällä tapaa muodostan jo grafiikoiden tekovaiheessa mahdollisia ideoita ja liikkeitä, miten animaatio kulkee eteenpäin. Pyrin kuitenkin ennen tätä vaihetta selvittämään asiakkaan brändiohjeistuksesta värimaailman, fontit, logot sekä muun tarpeellisen, joka vaikuttaa jo grafiikoiden teko vaiheessa. Kun aloitan itse animoinnin, työnkulku menee elementti kerrallaan eteenpäin noudattaen käsikirjoitusta sekä luovaa ideointia elementtien luomisesta henkiin erilaisissa tavoilla.

3 Asiakas ja viestintä

3.1 Viestintä ja verkoston ylläpitäminen

Freelanceryrityksen perustamisen alkuvaiheessa asiakaskontaktien luomisessa on elintärkeä rooli yritystoiminnan mahdollistamiseksi. Muutenkin työskentely edellyttää jatkuvaa yhteydenpitoa asiakkaan, tuottajan ja itseni välillä.

Yhteydenpito on tärkeä osa oman verkoston muodostamista. Tällä tarkoitan sitä verkostoa, joka levittää sanaa osaamisestani ja joista muodostuu asiakkaani.

Koska otan yrittäjänä vasta ensimmäisiä askeleita, ei minun ole järkevää markkinoida itseäni perinteisien kanavien avulla. Minulla ei yksinkertaisesti ole siihen voimavaroja eikä resursseja. Tarkoitukseni on kuitenkin vahvistaa omaa verkosto-osaamistani ja jäädä positiivisessa mielessä asiakkaiden mieleen. Tämä on se vahvin argumentti, jolla pyrin luomaan sekä ylläpitämään omaa verkostoani. Hakasen, Heinosen ja Sipilän (2007, 50) kuviota verkostomaisen toiminnan keskeisistä piirteistä lainaten minun on tärkeä keskittyä verkoston luomisessa yhteistyön kehittämiseen, vuorovaikutteisten suhteiden vahvistamiseen ja oppimiseen, luottamuksen luomiseen sekä painottaa yhteisöllistä toimintaa.

3.2 Asiakaskontaktit

En ole mainostanut yritystäni erityisesti. Henkilökohtaisten kollegakontaktien avulla töitä tulee satunnaisesti, mutta yritykset, joille olen aiemmin tehnyt töitä tarjoavat myös silloin tällöin työtehtäviä. Näiden satunnaisten tehtävien varassa yritys ei kuitenkaan toimi, vaan on luotava suhde johonkin mainostoimistoon tai tuotantoyhtiöön, jonka kanssa solmitaan sopimus.

Saatuani luotua sopimuksen Refedon kanssa tietystä tuntimäärästä ansioineen työtehtävien virta on tasaantunut. Tosin kontakti Refedoonkin syntyi henkilökohtaisten kollegakontaktien kautta, joten niiden merkitystä ja ylläpitoa ei pidä aliarvioida. Olenkin tiiviisti yhteydessä opiskelun ja töiden kautta tutuksi tulleisiin ihmisiin. Alalla tällainen verkostoituminen on äärettömän tärkeää. Olen myös huomannut animaatioiden teossa sen, että tullessaan näkyville julkisuuteen yksi animaatio ”poikii” yleensä yhden tai pari yhteydenottoa uusilta asiakkailta.

3.3 Sisäinen viestintä

Sisäisellä viestinnällä tarkoitetaan kaikkea organisaation sisällä tapahtuvaa viestintää. Yksinkertaisimmillaan se voi olla päivittäisten, työtehtäviin liittyvien tietojen viestimistä. Sisäisen viestinnän piiriin kuuluu myös yrityksen taloudellisesta tilanteesta, työehdoista, muutoksista tai yrityksen arvojen viestiminen henkilökunnalle. (Fulmore 2012.)

Refedolle työskennellessäni työtehtävien anto tulee tuottajalta, jonka kanssa neuvotellaan joko Google Meetin tai Slackin välityksellä. Aluksi käydään läpi lähtötilanne eli selvitetään, mitä asiakas haluaa ja sovitaan työaika, jona tätä kyseistä projektia tehdään. Työn aikataulu määrittyy asiakkaan toiveiden mukaan sekä työnlaajuuden mukaan. Aika ensikontaktista lopulliseen työhön on lyhyt – tahti on kiivas. Yleisin pyydetty aika valmistumiseen on kaksi työpäivää.

Refedo käyttää Screenlight-palvelua, jonne ladataan valmistuvat versiot. Siellä kaikki osapuolet näkevät videot ja pystyvät kommentoimaan niitä ja ehdottamaan korjauksia. Käytännössä saan kommentit suoraan asiakkaalta, mutta käymme yleensä vielä tuottajan kanssa ne läpi, jotta on täysin varmaa, mitä lähdetään muuttamaan.

3.4 Työn järjestelyt: aikatauluttaminen ja talouden hallinta

Yritykseni ollessa vielä nuori ja kontaktien vähäisiä, työtehtäviä tulee välillä ryppäinä ja toisinaan on hiljaista. Välillä töitä olisi tarjolla ympäri vuorokauden tehtäviksi. Uusia, yksittäisiä asiakkaita on vaikea torjua, vaikka töitä on liikaakin jonossa. Kieltäytymisen ajattelee vaarantavan tulevien töiden saannin. Lisäksi jokainen yhteydenotto uudelta asiakkaalta kertoo oman yrityksen kasvaneesta tunnettavuudesta ja tuntuu siksi onnistumiselta. Kun freelancertyö perustuu täysin yksittäisten asiakkaiden töihin, käsitys työajasta hämärtyy helposti. Työtä tulee tehtyä yömyöhään arkisin ja viikonloppuisin. Tämä ei tunnu houkuttelevalta tai kestävältä työskentelyltä.

Miles Burke summaa teoksessaan hyvin freelancerina olemisen hyviä ja huonoja puolia. Vaikka freelancerina toimiminen mahdollistaa hyvin itsenäisen toiminnan ja on mahdollista suunnitella omia aikataulujaan joustavasti, niin samalla taloudellinen epävarmuus, yksinäisyys, epäselvä raja työn ja vapaa-ajan välillä sekä paine saada kaikki valmiiksi mahdollisimman nopeasti ovat vaakakupin toisessa ääripäässä. Lisäksi oman työnsä johtajan on kyettävä toimimaan useassa roolissa johtajasta työntekijään. (Burke 2008, 137.)

Työskentelytunteja kertyy hiljaisena viikkona keskimäärin 20–25 ja vilkkaana viikkona 45–50. Näistä arviolta 60–70 prosenttia on Refedolle työskentelyä ja loput 30–40 prosenttia muita freelancertöitä. Työsopimukseni Refedolle toimii tällä hetkellä hankintasopimuksena, jossa Refedo on ostanut minulta 150 tuntia töitä. Perusajatuksena on siis 37,5 tuntia viikossa kuukauden ajan. Tietenkään tämä ei aina täyty vaan joinakin viikkoina on hiljaisempaa, kun toisina taas kiireisempää. Sopimus kuitenkin toimii aina tuon 150 tuntia kerrallaan, jonka

jälkeen lähetän tunnit laskutukseen ja voimme tehdä uuden samanlaisen sopimuksen. Tyypillinen viikko koostuukin yleensä kolmesta tai neljästä työpäivästä Refedolle ja loput työpäivät koostuvat muiden freelancertöiden teosta. Työskentely tuotantoyhtiölle on antanut mahdollisuuden pysähtyä arvioimaan oman työn arvoa ja solmimaan järkevän työsopimuksen ajallisesti ja taloudellisesti. On pitänyt määritellä työnantajalle ja itselle käypä työn arvo sekä realistinen tuntimäärä työn tekemiseen.

Oman työn rahallisen arvon määrittelemisen on ollut mahdollista vasta, kun olen huomannut tehneeni suuren määrän työtä rahallisen korvauksen ollessa täysin riittämätön elinkustannusten kattamiseen. Kokemattomana, tuoreena yrittäjänä olen suostunut muuttamaan ja hiomaan ideoita ilman lisäkorvausta monta kertaa, jolloin muut työt ovat jonottaneet ja uhanneet myöhästyä aikataulusta. Työtä on pitänyt tehdä lähes ympäri vuorokauden.

Kun työskentelen täyden päivän Refedossa, työpäivä päättyy tiettyyn aikaan ja minulle jää vapaa-aikaa. Tämä on tärkeää fyysisen ja henkisen jaksamisen kannalta. Jos teen heiltä saatuja töitä kotona tai muita freelancertöitä, on noudatettava tiukasti itsekuria työn ja vapaa-ajan erottamiseen. Välillä tätä on hankala noudattaa varsinkin, kun freelancertöiden yllättävyys saattaa pienelläkin varoitusajalla täyttää jo ennalta suunnittelun vapaa-ajan ja työpäivistä tulee yllättäen suunniteltua pitempiä.

4 Kehittymisen arviointi

4.1 Minä kehittyvänä yrittäjänä

Yrityksen perustamisoppaassa todetaan jo alussa yrittäjyyden olevan asenne ja intohimo (Yrittäjät 2018, 1). Oppaassa painotetaan liiketoimintasuunnitelman tekemistä, jota en itse ole juuri kovin paljoa ajatellut vaan pitänyt sitä asiana, joka tulee itsestään erinäisten tapahtumien ja yksittäisten kokemusten kautta. Käsitteenä liiketoimintasuunnitelma on uusi ja tarjoaa jäsenellen

lähestymistavan oman yrittäjyyden hahmottamiseen. Onhan se muutakin kuin asenne ja intohimo.

Liiketoimintasuunnitelmaan liittyy kolme keskeistä kysymystä: mistä asiakkaat, mistä rahat ja onko kysyntää (Yrittäjät 2018, 29). Ensimmäiseen kysymykseen vastauksena on, että paljolti asiakkaat tulevat Refedon kautta, mutta myöskin asiakkaita tulee entisten kontaktien pohjalta sekä yritysten välitettyä tietoa, miten olin suoriutunut työstä, jonka tein heille aikaisemmin. Yrittäjänä menestymisen taustaksi ei ole tarvittu vielä varsinaista markkinointisuunnitelmaa, vaan kysyntä tuntuu syntyvän tehtyjen töiden ja referenssien pohjalta.

Kysymykseen ”Mistä rahat?” on helppo ja samalla vaikea vastata. Rahat syntyvät tehdystä työstä, mutta vaikeaksi tämän kaiken tekee se, että yrittäjä on asiakkaan armoilla monella tapaa. Oikean hinnoittelun löytäminen on hankalaa. Olen tavannut tehdä työtä alhaisella hinnalla, joka on houkuttellut asiakkaita, mutta olen samalla huomannut, että se ei ole kestävä ratkaisu, jotta voisin jatkaa yrittäjänä. Rahat eivät yksinkertaisesti riitä pitämään itseäni saatikka yritystä elossa. Joudun jatkuvasti hakemaan oikeaa hinnoittelua sekä arvioimaan omaa työtahtia etukäteen, jotta osaan antaa tulevasta työstä oikeanlaisen tarjouksen, joka on sopiva asiakkaalle ja joka samalla tuottaa voittoa yritykselle.

Orlando mainitsee viisi tärkeää asiaa, joita yrittäjän tulisi huomioida hinnoittelussaan: oman tuntipalkan laskeminen, alennusten huomioiminen jo hinnoittelussa, hintojen säännöllinen nostaminen, hinnan muokkaaminen kysynnän mukaan sekä oman ajanvarauskalenterin (Orlando 2018). Kun peilaan omaa hinnoittelua mainittuihin asioihin, huomaan, että se ei ole ollut kohdallaan ja se vaatii päivittämistä.

Kolmanteen kysymykseen on selkeä vastaus: kysyntää on tällä hetkellä animoinneille ja muille graafisen alan suunnittelutöille, joita yrityksessäni teen. Kilpailutilanne omalla osaamisen saralla ei ole vielä kovin kova ja töiden saaminen yritykselle ei ole vaikeaa.

Liiketoimintasuunnitelmaa pohtiessa kuva yrittäjyydestä sekä sen laajuudesta ja monialaisuudesta avartuu. On osattava sekä perinteisten työkalujen käyttö, joilla työtä tehdään ja samalla on tunnettava myös ympäristön tarpeet ja asiakkaiden tapa nähdä ja kokea maailmaa. Kolmantena aspektina on tietenkin **minä itse** yrittäjänä, minun hyvinvointini, jaksamiseni, motivaationi sekä ammatillisen minäni kehittyminen. ”Yrittäjänä toimiminen on tulevaisuudessa yhä enemmän kokonaistyökuntoa ja laaja-alaista osaamista vaativaa ammattimaista uudistamis- ja uudistumistyötä. Se on työtä, jossa yrittäjä rohkeasti haastaa ensisijaisesti omaa itseään: omaa ajatteluaan, totuttuja toimintamalleja ja osaamistaan.” (Tall, Sorama, Tulisalo, Petäjä & Virkamäki 2013, 49.)

Tämä työ keskittyy myös oman ammatillisen kasvuni seuraamiseen ja siihen, millä tavoin kasvan yrittäjänä tänä aikana. Kuten Tall ym. (2013, 49) sanovat, työni on jatkuvaa uudistamis- ja uudistumistyötä, jossa kykyni toimia laaja-alaisesti tulevat testatuksi. Samalla joudun haastamaan itseäni muun muassa siinä, kuinka osaan pitää aikatauluista kiinni. Joudun tekemään sellaista työtä, joka on itselleni toimentulon takia kannattavaa sekä samalla haluan yltää niin asiakkaan kuin itseni kannalta riittävälle laatutasolle. Samoin joudun haastamaan itseäni myös ammatillisesti siinä, miten opin ymmärtämään ja lukemaan asiakkaiden odotuksia sekä toiveita siten, että laatimani ratkaisut ovat sopivia heille, vaikka ne eivät omasta taiteellisesta tai esteettisestä näkökulmasta ole sellaisia, joita haluaisin asiakkaille antaa.

4.2 Asiantuntijuus

Jaotteluni ja ymmärrykseni asiantuntijuudesta perustuu Helakorven (2009) artikkeliin. Helakorpi esittelee asiantuntijuutta neljästä eri näkökulmasta katsoen. Prosessiosaamisen näkökulmasta asiantuntijuus tarkoittaa sitä, miten kykenen hallitsemaan asiakassuhteita, luomaan verkostoja ja pitämään niitä yllä ja sitä, miten hallitsen työprosesseja eli miten edetään alustavista kontakteista siihen, että asiakkaalle on luovutettu valmis tuote tulee käyttöön.

Substanssiosaamisen näkökulmasta asiantuntijuus tarkoittaa tarkoittaa sitä, millaiset ammatilliset valmiudet minulla on ja millaisia yksilökohtaisia ominaisuuksia minulla on. Kehittämisoasaamisen näkökulmasta pohdin asiantuntijuudessa sitä, miten osaan reflektoida omaa työtäni sekä miten pyrin kehittämään omaa työtäni sekä toimintaympäristöäni tai verkostoani. Neljäs näkökulma on työyhteisöosaamisen näkökulma. Se tarkoittaa kykyjäni ja valmiuksiani. (Helakorpi 2009.)

Kun reflektoin omaa toimintaani, pyrin pitämään mielessä Helakorven esille tuomat näkökulmat, jotta pohdintani omasta osaamisestani pysyy yhtenäisenä ja jotta minun on helpompi keskittyä ennalta sovittuihin aspekteihin asiantuntijuudesta. Asiantuntijuuden voi muutoin ymmärtää ehkä liian kapeasta näkökulmasta ja keskittyä käsittelemään sitä vain ammatillisten valmiuksien pohjalta ja unohtaa ne monet muut näkökulmat, mitkä siihen kuuluvat.

4.3 Osaamisen arviointi

Animaation lajeja on lukuisia ja itse edustan yhdenlaista yksinkertaista, tehokasta ja informatiivista tyyliä, jossa pääpaino on muodoilla, väreillä, liikkeellä ja lyhyellä kestolla. Tulevaisuuden tavoitteena on syventää ammattitaitoja animaation parissa. Lisäksi työnkuva vaatii jatkuvaa ajankohtaisten ilmiöiden, kuten muodin muoto- ja värimaailman, elokuvien, mainosten ja uusien symbolien seuraamista. Jatkuva visuaalisten kokemusten kartuttaminen on tärkeää ja koskee myös visuaalisen historian tuntemista, vaikkapa historian eri taideaikakausiin tutustumista. Animaation avulla välitetään viestiä tehokkaasti lyhyessä ajassa ja pienessä tilassa. (Uttley 2019.) Se on tehokasta markkinointiviestintää, jolla halutaan myydä tuotetta tai palvelua. Enenevässä määrin markkinointiviestintä muistuttaa tai lainaa piirteitä myös viihteestä, jonka tarkoituksena on tarjota elämyksiä tai tuntemuksia. (Keränen, Lamberg & Penttinen 2003, 22.) Tärkeä kysymys on myös se, miten animaatio otetaan vastaan ja kuinka se ymmärretään. Ammatillisessa mielessä asiakkaan ja yleisön antama palaute on tärkeä omien viestintätaitojen kehittämisessä, mutta sen on oltava motivoivaa myös tekijälleen. On kyettävä

sovittamaan yhteen asiakkaan näkemykset asiasta ja oma taiteellinen kunnianhimo, joka on tärkeä motivaation näkökulmasta. On hyvin yksilöllistä, miten kukin kokee päämäärien haastavuuden. Toiselle haastava tehtävä saattaa olla toiselle rutiinityön omaista ja jopa tylsää. (Sandelin 2015, 23–24.) Digiviestinnän muutosten seuraaminen opettaa, millaiset viestit ovat tehokkaita ja mitä eri foorumeita on syntymässä. Media-alan ammattilaisena on todella työskenneltävä tässä ajassa, mutta samalla on sovittava se yhteen asiakkaan odotusten ja näkemysten kanssa. Tämä saattaa joskus heikentää motivaatiota.

Tällä hetkellä koen pystyvääni suoriutumaan tulevista työtehtävistä taitavan suoriutujan tavoin. Olen oppinut ottamaan töitä vastaan siinä määrin, että ehdin ne tehdä. En ota useita päällekkäisiä töitä. Kykenen tekemään esitteiden taittamista, luon logoja, ulkoasuja ja editoin videoita ilman, että tarvitsisin erityistä ohjausta muilta.

Animaatioiden teossa pystyn jopa toimimaan Refedon palveluksessa asiantuntijana. Voin opastaa työnantajaani siinä, miten animaation avulla markkinoinnista saadaan tehokkaampaa. Pystyn myös kuvaamaan animaation mahdollisuuksia ja opastamaan, millaista aikataulua animaatioiden teko vaatii. Työnantajani Refedo ei ole tähän mennessä pitänyt animaatiota keinona esitellä referenssisisältöjä, joten työnkuva ja tuote on heille uusi.

Ajankäytön ja taloudellisen suunnittelun osaajana olen vielä melko lailla epävarman työtilanteen armoilla. Sopimus Refedon kanssa oli askel eteenpäin, mutta toiveissa on täysipäiväinen työ jossain tuotantoyhtiössä. Menestyminen freelancerina vaatii vielä runsaasti lisää asiakaskontakteja sekä tunnettavuutta elättääkseen ja toimiakseen siten, että jokaista työtä ei ole pakko ottaa rahan takia, jos aikataulu on äärimmäisen kireä.

5 Työskentelyn päiväkirjaraportointi ja analyysi

5.1 Viikko 1 (13.-18.12.2021) Uutta tekniikkaa

Päiväkirjajakson ensimmäinen työ tuli Refedolta. Kyse oli Digitan privaattiverkkokampanjasta. Kuvaan päiväkirjani alkuvaiheessa työprosessia melko yksityiskohtaisesti, jotta selviää, miten työskentely etenee. Ensin tutustuin siihen, mistä asiakkaan projektissa oli kyse, koska aihemaailma oli minulle aivan vieras. Näin tapahtuu useimpien projektien alussa. Paitsi, että yritän ymmärtää asiakkaan toiveen, minun täytyy itse tulla ikään kuin sisällön asiantuntijaksi, oli aihemaailma, kuinka vieras tahansa. Täytyi siis ensin tutkia Digitan omat nettisivut ja sitten tutustua minulle jaettuun materiaaliin.

Selvisi, että tällä kertaa oli kyse Digitan luomasta privaattiverkkokonseptista eli suojatusta verkosta. Lisäksi heillä on pakettiautoon asennettu valmis privaattiverkkoasema, jota pystyy liikuttamaan. Auton avulla demonstroidaan asiakkaalle, kuinka verkko toimisi esimerkiksi teollisuuslaitoksen, sataman tms. ympäristössä. Refedolta ja minulta haluttiin yleisesittely verkosta ja autosta eli kaksi videota. Arvioimme tämän projektin kestoksi kaksi ja puoli päivää. Sovimme myös, että laskutan työtuntien perusteella. Iltapäivällä jatkoin vielä vanhoja keskeneräisiä projekteja.

Varsinainen työskentely alkoi tiistaina. Tutustuin jaettuun materiaaliin. Meillä on Refedon kanssa käytäntönä, että yhteisesti jaettuun driveen ladataan kaikki projekteihin liittyvä materiaali. Valmiit videot ladataan puolestaan Screenlight-nimiselle verkkosivustolle. Sieltä videoita pystytään edelleen jakamaan asiakkaalle linkkeinä ja asiakas voi lisätä niihin kommenttejaan. Mielestäni tämä on hyvä käytäntö, koska pääsen katsomaan kommentit ja korjausehdotukset, eikä Refedon tuottajan tarvitse toimia välikätenä.

Digitan projektin aihemaailma oli minulle aivan uusi, enkä ensin ymmärtänyt, mistä oli kyse. En myöskään ollut ensimmäisessä suunnittelupalaverissa muiden työkiireiden takia. Mukana oleminen olisi helpottanut aiheen

ymmärtämistä. Jatkoin päivää tutustuen Refedon tuottajan tekemään käsikirjoitukseen ja graafisiin ohjeistuksiin. Sain myös muistion palaverista, jossa työstä keskusteltiin. Latasin Refedon kuvaajan kuvaamat videot ja stillkuvat.

Videot ja käsikirjoitus olivat ainoat materiaalit, joiden avulla tutustuin aihepiiriin. Niinpä kävin vähän väliä asiakkaan nettisivuilla ymmärtääkseni, mistä privaattiverkossa on kyse. Tällainen työn järjestely ei ole kovin toimivaa. Se johtuu aikataulutuksen ja ohjeistuksen ongelmista. Refedolla on paljon asiakkaita ja jatkuvasti useita videoita tekeillä. Siksi aikataulu on tiukka, eikä yhteisiin suunnittelupalavereihin ole aikaa. Joskus saatan saada tehtäväksi vaikkapa myyntipuolen työntekijän asiakkaalle myymän animaation ja saan ohjeetkin häneltä. Silloin saamani ohjeistus on aivan erilainen kuin vaikkapa tuottajan antama. Refedo on pieni yritys ja ymmärrettävästi työtehtävien rajat eivät ole aivan selvät.

Keskiviikkona aloitin työt leikkaamalla videoita käsikirjoituksen ohjeen mukaan. Kuvailen seuraavassa tyypillistä työskentelyäni tämänkaltaista videota tehdessä. Ensin yhdistin yleisesittelyvideoon spiikin eli äänen. Sen oli tehnyt toinen freelancer. Lisäsin väliin Digitan työntekijän haastattelun. Vasta viimeiseksi lisäsin haastattelun päälle B-rollin eli kuvituskuvat, joissa oli kuvattu Digitan toimistoa ja privaattiverkkoautoa. Sitten tein samat toimenpiteet verkkoautovideoille. B-rollia oli todella niukalti ja se loppui kesken. Työhön jäi kohtia, joihin en saanut kuvituskuvaa päälle. Otin yhteyttä tuottajaan tilanteen ratkaisemiseksi. Digitan projektin teko oli siten hyvin monen ihmisen tuotosten yhdistämistä ja erilaisten ajatusten muokkaamista kokonaisuudeksi. Istuin yksin asunnossani koronahiljaisuudessa, mutta onneksi viestintä toimi.

Refedolla on käytössä Artgrid-videopankkipalvelu, johon minulla on tunnukset. Etsin itse sieltä videoita pohjoismaisilta näyttävistä teollisuus- ja laitosympäristöistä. Täytyi niillä puuttuvat kohdat. Runko ja kuvitus olivat nyt valmiit. Kuuntelin Artlist-musiikkipalvelusta erilaisia musiikkejä. Katsoin videota ja kuuntelin musiikkia, kunnes löysin mielestäni tyylillisesti sopivan kappaleen. Aika usein sellainen löytyy hakemalla cinematic pop- tai electronic pop -

hakusanoilla: kevyttä, menevää, hyvin eteenpäin soljuvaa musiikkia. Lisäsin musiikin ja säädin eri äänien tasot sopiviksi.

Seuraavaksi rytmitin leikkaukset musiikin mukaan. Olen pohtinut, olisiko järkevämpää sovittaa musiikki mukaan jo B-rollvaiheessa. Nyt jouduin leikkaamaan vielä uudestaan B-rolleja. Musiikin lisääminen lopussa tuottaa siis kaksinkertaisen työn. Tämä on ollut kuitenkin oma tapani, koska tiedän, että alan inhota sävelmää jossain vaiheessa, jos joudun kuuntelemaan sitä lukemattomia kertoja. Tämän takia lisään musiikin aina viimeiseksi myös animaatioissa.

Musiikilla on äärettömän tärkeä vaikutus liikkuvan kuvan tulkitsemiseen niin mainoksissa kuin elokuvissa. Saman musiikin parissa toistuva työskentely on kuitenkin haastavaa. Alussa hyvältä tuntunut musiikki muuttuu toistuessaan raivostuttavaksi ja alan kyseenalaistaa se sopivuuden. Ehkä kokeilen kuitenkin lisätä musiikin aiemmin mukaan seuraavassa projektissa ja katson, mitä tapahtuu. Jatkoin illalla vielä Refedon brändikuvien muokkaamista sellaisiksi, että niitä voisi julkaista somessa ja nettisivuilla.

Torstaina latsin valmiit videot Screenlight-palveluun, josta tuottaja voi katsoa niitä. Odotellessa muokkasin vielä Refedon brändikuvia. Sain aamupäivällä tuottajalta viestin, että privaattiverkkovideoita pitäisi vieläkin työstää, koska asiakas oli iso ja tärkeä ja hinta oli määritelty melko korkeaksi. Niinpä odotukset olivat myös suuret. Tuottaja sanoi, että videoihin oli ajateltu lisätä vielä grafiikkaa privaattiverkosta. Tästä ei ollut ollut aiemmin puhetta, joten minulla ei ollut sellaista valmiina. Tuottaja lähetti lyhyet ohjeet ja referenssivideon jonkun muun tekemästä suljetusta verkosta grafiikkoineen. Tuottaja kehotti käyttämään sitä inspiraationa ja lisäämään myös tekstigrafiikkaa molempiin videoihin korostamaan tärkeitä spiikin teemoja tai käsitteitä.

Pohdin, pystyisinkö tekemään graafisen kupolin, joka kuvaisi verkon peittoaluetta. En ollut tehnyt sellaista koskaan aikaisemmin. Kupolin pitäisi laajeta kuvaamaan verkon suurta kattavuutta. Kokeilin monenlaisia ratkaisuja - ongelmana oli aina kaksiulotteisuus. En saanut kuviota näyttämään

kolmiulotteiselta eli laajenemaan myös syvyysuunnassa. Jälki näytti edelleen huonolta. Näin kului suurin osa päivästä. Etsin keinoja YouTubesta ja netistä, koska tämänkaltaisiin ongelmiin ei löydy vastauksia kirjoista.

Löysin erään ratkaisun siihen, kuinka kuvion voisi tehdä, mutta toteutukseen olisi tarvittu maksullinen lisäosa käyttämäni Adoben After Effects -ohjelmaan. Pienituloisen freelancerin ei kannata maksaa useita sataasia yhdestä lisäosasta. Jatkoin After Effectsin tutkintaa Jake In Motion -videoista, joissa oli melko perehdyttävää ohjeistusta hahmoanimointeihin ja syvempää tutustumista After Effectsin työkaluihin sekä niiden soveltamista luovaan käyttöön.

Löysin After Effectistä valmiin efektin. Loin tyhjän, valkoisen shape layerin eli muototason ja lisäsin efektin siihen. Efekti generoi automaattisesti geometrisen rykelmän palloja, joiden välejä ja kokoa pystyin muuttamaan. Sain niiden avulla animoitua mastosta leviävän verkon ja toiseen videoon jonkinlaisen kupolin. En ollut kupoliin erityisen tyytyväinen vieläkään, mutta sen piti kelvata, koska aikaa oli kulunut valtavasti. Olin kuitenkin haastanut itseni ja kokeillut jälleen jotain uutta.

Perjantapäivän aluksi pohdiskelin vielä privaattiverkkovideoon lisättävää tekstigrafiikkaa: nostettavia lauseita ja tärkeitä käsitteitä. Avasin jälleen Digitan nettisivut ja etsin sieltä lyhyitä ja ytimekkäitä lauseita, joilla yritys esitteli privaattiverkkoaan. Molempiin videoihin tuli viitisen tekstigrafiikkaa. "Träkkäsin" (tracking) tekstit videoon siten, että valitsin videosta sopivat korkean kontrastin pisteet, kuten privaattiverkkoauton hälytysvalo, joihin teksti kiinnittyi. Näin teksti pysyi paikallaan, vaikka kamera liikkui. Korjauksia ei enää pyydetty. Työ oli valmis.

Viikon teknisessä työskentelyssä ei ollut muuta opittavaa kuin graafisen kupolin tekeminen. Sinänsä se olisi helppoa, jos voisin ostaa tarvitsemiani lisäosia rajattomasti. Freelancerina minun pitää nähdä aika paljon vaivaa, jotta keksin vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa asioita. Joskus onnistun hienosti, nyt kupolimuoto jätti mielestäni toivomisen varaa.

Tällä viikolla vuorovaikutuksella oli suuri merkitys. Päiviä leimasi tuttu ongelma, joka johtuu pienen yrityksen resursseista, työmäärästä ja kiireestä sekä etätyöstä. En ollut mukana suunnittelupalaverissa, joten jouduin itse tutkimaan perusteellisesti aiheamaailmaa. En siis kohdannut asiakasta. Esiteltävä asia ja suuri informaatiomäärä tulivat isona kokonaisuutena yhtäkkiä sisäistettäväksi.

Lisäksi työtehtävää ei ollut tarkasti määritelty, vaan sain grafiikka- ja tekstigrafiikkapyynnöt työskentelyni loppuvaiheessa. Muutokset ja jatkuva arviointi ovat tietenkin luonnollisia työprosessin osia tällä alla, mutta etätyö freelancerina vaikeuttaa tätä. Jos olisin toimistolla työskentelemässä, olisi helppoa jutella toisten kanssa keskeneräisestä työstä ja saada kommentteja. Etätyöskentelevänä freelancerina teen projektin melko pitkälle valmiiksi ja palaute tulee vasta sitten. En tiedä olisiko toimiston väellä aikaa katsella keskeneräisiä töitäni Screenlightissa useita kertoja päivässä ja antaa palautetta.

Minun pitäisi itse kehittää viestintätaitojani. Ehkä pitäisi itse osata kysyä oikeita kysymyksiä heti työtehtävän alussa. Voisin pyytää tarkempia tietoja siitä, kuinka kalliista projektista on kyse eli kuinka monimuotoista tulosta odotetaan. Projekteillehan sovitaan alussa tietty hinta, johon kuuluu grafiikkaa tai animaatiota. Välillä saan ohjeen, ettei kannata tehdä mitään monimutkaista, koska minulle ei ole varattu tähän työhön paljon aikaa. Olen keskustellut tästä refedolaisten kanssa. Olemme pohtineet, että töiden alkuvaiheessa kommunikoinnin lisääminen hyödyttäisi. Pitäisi kehittää toimintamalli, jossa käydään mahdollisimman tarkasti läpi se, mistä on kyse ja mitä tehdään. Silloin kysymyksiä tulisi esitettyä heti. Olisin näin ehkä ymmärtänyt paremmin, että Digitan videoihin voi lisätä grafiikkoja. Sitä ei vain huomattu sanoa alussa, enkä sitä itsekään kysynyt. Aion yrittää pitää kiinni siitä, että pyrin kysymään alkuvaiheessa mahdollisimman paljon ja olen etänä mukana mahdollisimman usein palavereissa.

5.2 Viikko 2 (20.-24.12.2021) Työ- ja vapaa-ajan hallinta

Tällä viikolla yritin tehdä valmiiksi keskeneräisiä töitä, mutta ajankäytön hallinnasta tuli heti isoin pohdittava asia. Mainostoimisto Kaskesta otettiin nimittäin yhteyttä sähköpostitse ja kysyttiin, ehtisinkö tehdä heille showreelin isoimpien asiakkaiden videoista, tehdyistä animaatioista ja grafiikoista. Ehdinköhän tehdä kaiken: showreelin ja keskeneräiset työt? Tehtävien kirjaaminen päiväkirjaan tuntui myös hajanaiselta, koska eri projekteja tehtiin samanaikaisesti pitkin viikkoa. Minulla oli koko ajan meneillään yhtäaikaisia tehtäviä.

Showreelin tekemiseen käytettävää aikaa oli vaikea arvioida. Mitään tuntimäärää ei annettu, mutta deadline olisi puolentoista viikon päästä. Tilanne oli poikkeuksellinen, koska yleensä Kaski antaa erittäin tarkat ohjeet asiakkaille tehtävistä projekteista. Tämä työ tehtiin heille itselleen, joten toisaalta minulla oli vapaammat kädet, mutta myös enemmän omaa harkittavaa. Lähetin Kaskeen sähköpostia ja kysyin, mitä kaikkea he haluavat ja mikä videon pituus olisi.

Odotellessani vastausta aamupäivän tein Refedolle tehtäviä keskeneräisiä töitä. Yksi töistä oli Neurosonicin brändivideo, joka oli hyvin yksinkertainen ilman mitään grafiikoita tai spiikkejä. Tiesin tekeväni sitä helposti välityönä, jos haastavammissa töissä tulisi katkoksia. Sille oli määritelty kahden työpäivän panos. Toinen keskeneräinen työ oli Potilasvakuutuskeskuksen kolmiosaisen animaation ensimmäisen osan kuvakäsikirjoitus. Tähän työhön oli määritelty vajaat kaksi päivää eli 12 tuntia.

Neurosonicia ja Potilasvakuutuskeskuksen kuvakäsikirjoitusta täytyi jatkaa seuraavana päivänä, koska saisin silloin tarkempaa tietoa Kasken showreeliin halutuista töistä. Hauskaa, että osa Kasken projekteista oli sellaisia, joita olin itse heille aiemmin tehnyt. Minun oli helppoa arvioida tähän työhön kuluva aika. Tarvitsin noin 30 tuntia showreeliin, mutta minulla oli myös muita keskeneräisiä töitä. Vaikka Kaski on merkittävä työnantaja ja showreelin teko minulle taloudellisesti kannattavaa, olen freelancerina vastuussa myös muista

pienemmistä projekteista. Ylitöitä tulisi siis kertymään reilusti, jos ottaisin Kasken työn vastaan. Näitä ajatellen menin nukkumaan.

Tiistaina tajusin, että minun täytyi pohtia, jaksanko fyysisesti ja henkisesti suuren työmäärän. Jos uupuisin, mistään projektista ei tulisi mitään. Pidän kyllä itsestäni huolta tekemällä pitkiä lenkkejä Paavo-koirani kanssa. Tiedän, että olen melko hyvässä kunnossa. Nukun kuitenkin huonosti, kun teen työtä illalla. Tunnen selvää stressiä, kun minulla on töitä näin paljon. En ehdi nähdä kavereita tai käydä kiipeilyharrastuksessa. Koronan takia moni paikka rajoittaa aukioloaan. Arkisin vaihdan päivittäiset kuulumiset lähikaupan kassan kanssa ja tervehdin naapuria. Muuten olen itseni kanssa yksin etätyössä.

Tiesin, ettei minulla tulisi olemaan juurikaan taukoja. Aamuni alkaisivat, kun herään klo 7.30. Kävisin koiran kanssa ulkona. Lämmittäisin puuroa, jota söisin tietokoneen ääressä töitä tehdessäni. Näin jatkuisi iltaan asti. Arvasin, että työpäivät tulisivat venymään 11–12- tuntisiksi.

Tunsin kuitenkin jaksavani nämä työt. Showreelin erilaisuus työtehtävänä houkutti. Sen tekeminen tuntui merkitykselliseltä minulle. Tämä tehtävä kannattaisi ottaa, ajatuksena varmistaa samankaltaisten töiden ulkoistaminen minulle. Suhteita kannattaa pitää yllä. Tästä saisin myös hyvän referenssityön itselleni. Aloin suunnitella illalla Kasken showreelia katsomalla toivottua aineisto sisältöä.

Jatkoin keskiviikkoamuna Potilasvakuutuskeskuksen animaation kuvakäsikirjoitusta. Tein joka kohtauksesta (tai ruudulla tapahtuvista isoista muutoksista näkymän suhteen) oman kuvansa. Kuvakäsikirjoitukset ovat hyödyllisiä sen kannalta, että asiakas ymmärtää, mitä on tulossa ja olen myös itse selvillä siitä, mistä aloitan animoinnin ja missä järjestyksessä. Näin siis kuvakäsikirjoitus vaiheessa tulee tehtyä jo todella iso osa työprosessia.

Asiakas toivoi, että animaatiossa olisi ihmishahmoja ja tietokone, jolla tehdään Potilasvakuutuskeskuksen testi korvauskelpoisuudesta. Ymmärsin heti, että grafiikoiden valinnassa pitäisi ottaa huomioon se, että aihe on hienotunteinen ja

monelle katsojalle herkkä asia. Aioin käyttää aika pehmeitä hahmoja, joilla ei ole kasvoja, mutta ehkä sukupuolen voisi juuri ja juuri tulkita. Myös käytetyn musiikin olisi oltava erityisen harkittua tällaisessa animaatioissa. Yleisö, joka animaatiota katsoo, on ehkä kokenut jotain hyvin vaikeaa tai on hämmentävässä elämäntilanteessa. Valmiin tuloksen pitäisi olla harmoninen, helposti lähestyttävä ja informatiivinen.

Minulla on käytössä iStock-niminen kuvapankkipalvelu, josta pystyn lataamaan erilaisia grafiikoita ja kuvia projekteihin. Tämä nopeuttaa työskentelyä. Varsinkin projekteissa, joissa on paljon erilaisia graafisia elementtejä, on tärkeää pystyä käyttämään kuvapankkia. Refedon kanssa projekteja on paljon ja aikaa pyritään kyllä antamaan sopivasti, mutta kulujen kannalta ei ole hyödyllistä käyttää minun työtuntejani grafiikan tekoon. Kuvapankin grafiikoista maksetaan tietty hinta, joka on paljon pienempi kuin minun laskuttamani vastaavien grafiikoiden tekoon kulunut työaika.

Tässä projektissa asiakkaalta oli toimitettu graafinen ohjeisto sekä logot, joista sain värimaailmat ja fontit projektiin. Niitä on tärkeä noudattaa. Nuo graafiset ohjeistot vaihtelevat tosi paljon, joillakin on vain pari pdf- diaa siitä, millaiset ovat firman värit ja logot. Jotkut asiakkaat puolestaan lähettävät ohjeiksi parikymmentä sivua, joissa selitetään logojen suoja-alueet ja värimaailma tai miten mitään väriä saa käyttää ja niin edelleen.

Olin ladannut sopivat grafiikat ja tämä työ sai tältä päivältä jäädä. Iltapäivällä aloin tehdä showreeliä Kaskelle. Tuottajat ja graafikot lähettivät minulle jo eilen osan materiaalista, ja sitä tuli koko ajan lisää. Katsoin tarkasti vanhoja töitä ja yritin arvottaa niitä. Yritin saada kaikesta jotain mukaan, koska kollegat olivat pitäneet niitä arvokkaina. Määrällisesti minulla oli valtavasti materiaalia. Tiivistin mielessäni kokonaisuutta ja mieleeni alkoi muodostua jonkinlainen aihio. Kaskelta tuli aika yksinkertainen toive järjestyksestä, introsta ja väliotsikoista eli jonkinlainen punainen lanka. Minulla oli aika paljon vapauksia suunnitella itse kokonaisuutta. Käsikirjoitus oli päässäni.

Jatkoin Kasken showreelin tekoa torstaina. Annoin showreelissä painopisteen ja aikaa eniten videoille. Tiesin kollegojen arvostavan niitä ja ovathan ne olleet suuritöisiäkin. Jotkin työt taas olivat pieniä ja tein pätkestä omia erilliskokonaisuuksiaan. Esimerkiksi joukossa oli töitä, jotka esittelivät elintarvikepakkauksia. Mikähän olisi visuaalisesti tyylikäs tapa esitellä niitä? Lisäsin hieman elävöittävää taustaa tuotekuviin ja tein pienistä videopätkestä ja kuvista oman kokonaisuuden.

Pidin jälleen kiinni päivärutiineistani. Muistin pitää säännöllisen tauon eli menin Paavo-koiran kanssa ulos ja söin ennen kuin jatkoin iltapäivän showreelurakkaa. Showreelin teko oli mukavaa, mutta päätin tehdä loppupäivän Neurosonicin brändivideota. Senkin olisi tultava valmiiksi. Ensin tutkin hiukan tuotetta ja sain selville, että Neurosonic on patjan tyyppinen alusta, joka tuottaa rentouttavaa tai stimuloivaa värähtelyä. Aihepiiri ei ollut erityisen haastava ymmärrettävyydeltään, vaikkakin mielenkiintoinen. Sain käsikirjoituksen ja soittelin kuvaajan kanssa, joka kertoi, että johonkin kohtaan oli tullut muutoksia. Tehtävä oli kuitenkin hyvin selkeä. Mitään haastatteluja ei ollut mukana. Minun piti vain leikata video. Ideana käsikirjoituksessa oli, että erilaiset ihmiset käyttävät Neurosonicin patjaa eri tavoin. Refedon tuotanto oli kaiketikin asiakkaan kanssa suunnitellut, että siirtymät eri henkilöistä toiseen liukuvat saumattomasti, kuin siirryttäisiin talon huoneesta toiseen seinien läpi seuraten eri henkilöiden elämää. Leikatessa siirtymiä piti jonkin verran hioa, että niistä tuli saumattomia. Videoleikkeissä kamera liikkui eri nopeuksilla ja valotus oli erilainen. Työ oli näpertelyä. Perjantaina oli jouluaatto. Työ ei lopu koskaan, on itse päätettävä, että tauko on pidettävä. Lähdin Seinäjoelle vanhempien ja sisarusten luo ja täysin irti töistä. Ehdin illaksi perille.

Viikon teemana voi pitää ajanhallintaa. Viikko oli ollut todella hengästyttävä. On tietysti hyvä, että työtä on ollut ja mielekästä sellaista. En ole kuitenkaan ehtinyt ajatella mitään muuta. Päivät olivat toistensa kaltaisia. En tavannut ketään, käytin koira ulkona ja söin tietokoneen ääressä. Myöhään illalla yritin valmistaa parin seuraavan päivän ruoan. En ehtinyt taaskaan vastata sukulaisten puheluihin ja tiedän, että heitä harmittaa. He ihmettelevät, kuinka jollakulla voi

olla aina vain töitä. Illalla myöhään olen pessyt pyykkiä, katsonut ehkä televisiota ja yrittänyt rauhoittua, että saisin unen.

Vain rutiininomaisella päivärytmillä selviän tällaisista viikoista. Työntekoon on tullava säännölliset tauot: koiran kanssa ulos, ruokailu, koiran kanssa ulos, ruokailu, kauppareissu ja taas ulos koiran kanssa. Vapaa-ajasta ei kyllä voi puhua. Paavo-koira on korvaamaton. Se pakottaa lähtemään säännöllisesti ulos ja isokokoisena colliena vaatii ainakin yhden pitkän lenkin. Kaikki harrastukset ja kaverit saavat odottaa. Töitä riitti myös viikonlopun ajaksi.

Runsaat työt ovat freelancerille kaksiteräinen miekka. Töitä on otettava vastaan elääkseen ja suhteita ylläpitääkseen, mutta välillä ne sattumalta kasautuvat samalle viikolle. Tällaisen tilanteen ei voi antaa jatkua paria viikkoa kauempaa. On vain kieltäydyttävä uusista töistä tai kylmähermoisesti sanottava aikataulun viivästymisestä. Välillä on päästävä palautumaan.

Löysin Entrepreneur-lehdestä artikkelin "Maintaining Work-Life Balance as an Entrepreneur" (Singh 2016). Siinä käsiteltiin juuri työn ja vapaa-ajan tasapainottamisen merkitystä ihmiselle, joka työskentelee markkinoinnin kaltaisessa kiihkeässä bisnesmaailmassa. On asetettava itselle rajat, hankittava tasapainottava harrastus ja pystyttävä kytkemään itsensä pois työmoodista onnistuakseen nopeatempoisessa, mutta luovuutta vaativassa työssä.

Ajankäyttöön liittyy toinenkin asia. Refedo saattaa pyytää aika-arvioita minulta työstä, jonka pituudesta tai mahdollisista lisäelementeistä minulla ei ole varmaa tietoa. Tämä ajankäytön arviointi on tosi monessa projektissa ongelma, kun en ole kovin kokenut ja projekti saattaa olla sellainen, jota en ole ennen tehnyt. Itselle tämä tilanne ei ole rahallisesti merkityksellinen, kun laskutan tunteista. Silloin taas, kun tehdään projekteja, jotka laskutetaan könttäsuummana, pitäisi tarkasti arvioida ajankäyttö, ettei ajaudu tekemään palkatta töitä. Tämä on freelancerille jatkuvaa oppimista.

Olen ajatellut, että freelancerilta vaaditaan aika paljon omistautumista työlle. Tämä ei onnistu ihmiseltä, joka haluaa työpäivän päättyvän kello 16.

Onnistuakseen freelancerin täytyy miettiä kehittymistään koko ajan, eikä kaikesta työstä tule palkkaa. Työpäivän jälkeen viestittelen asiakkaiden kanssa aikatauluista. Joskus ehdin vastata illalla kahdeksan jälkeen sähköposteihin, koska en ole halunnut katkaista työpäivää. Iltaisin tapahtuu suuri osa aikataulutusta ja samalla taloudenhallintaa.

Myös uudet ideat putkahtelevat mieleen iltaisin. Saatan usein palata mielessäni viikon työtehtäviin. Näen netissä tai televisiossa jotain käyttökelpoista, jota olisin voinut käyttää tai mietiskelen sopivan musiikin merkitystä tunnelman luojana kuunnellessani musiikkia. Joskus ahmin inspiraatiota ja tyylejä omiin töihini jopa Pinterestistä. Tyylien selailulla on merkittävä osuus animaatioprosessissa, kun ajatus ei kulje kuvakäsikirjoitusta tehdessä. Saatan hakea pelkällä animaatiohakusanalla erilaisia kuvia, lyhyitä gifejä tai videoita ihmisten tekemistä animaatioista.

Freelancerit, kuten kaikki yrittäjät ovat yleensäkin omistautuneita työlleen ja se vie paljon heidän elämästään. Sellainen elämäntapa ja ajattelu ei sovi kaikille ihmistyypeille. Ainakin nyt tämä elämäntapa sopii minulle. Pidän työnteosta, enkä osaa olla neljää päivää kauempaa tekemättä mitään. En silti ole työnarkomaani. Vastapainoksi teen jotain aivan toisenlaista: makaan sängyllä äänikirjaa kuunnellen, saunon ja kokkaan.

5.3 Viikko 3 (27.-31.12.2021) Talousjärjestelyjä ja tehokasta viestintää

Lähetin aluksi Kaskelle heidän showreelinsä ensimmäisen version. Luova johtaja soitti ja halusi vielä näyttävyyttä grafiikoille ja vielä enemmän mieleenpainuvia videokokonaisuuksia. Kaskessa oltiin sinänsä tyytyväisiä työn jälkeen, mutta aika paljon sain pientä korjattavaa. Aloin korjailla videoita. Puolilta päivin olin mielestäni saanut työn tehtyä ja latasin showreelin WeTransfer-palveluun. Aika pian sain palautetta: "Wow Alex, olet todella hienosti ratkaissut ongelmakohdat!" Tuntui todella mukavalta.

Hoidin aamupäivällä talousasioita. Laskutuksen jälkeen rahat ovat tilillä yleensä parin viikon kuluttua. Usein laskutan monta pientä projektia kerralla, kun en jaksakaan tehdä sitä yksitellen. Onneksi kaikki maksavat laskut ajallaan, maksut myöhästyvät korkeintaan pari päivää.

Tarkistin, että tilillä oli rahaa vuokraan, sähköön ja veteen. Sähkön kulutus on kaksinkertaistunut tehdessäni töitä etänä, koska tietokone kuluttaa paljon sähköä. Hoidin yrittäjäeläkemaksun, joka tulee neljä kertaa vuodessa. Arvioin ensi vuoden tulot ja lähetin ne vakuutusyhtiö Ilmariseen. Maksoin Adoben kuukausimaksun. Joitakin tietokoneen komponentteja pitäisi päivittää, joten varasin rahaa sitä varten.

Tilin saldo heilahtelee sen mukaan, miten itse ehdin laskuttaa. Jos projekteissa ei ole tiukkaa deadlinea tai ne venyvät muuten, laskutus saattaa viivästyä. Kuun vaihteessa saan useita maksettavia laskuja ja vuokra tulee maksettavaksi. Onneksi olen ennakoanut tämän. Nyt ei ole ollut yllättäviä menoja, mutta muutama parkkisakko tai koiran sairastuminen heiluttavat talouden tasapainoa ikävästi. Minun pitäisi oppia myös tekemään ruokaa useammaksi päiväksi. Kun en ehdi suunnitella aterioita, käyn joka päivä kaupassa ja ruokamenot kasvavat. Talous vaatii tarkkuutta. Mietin, että jos sairastuisin vaikkapa keuhkokuumeeseen, joutuisin maksamaan sairaalamaksut ja työt eivät etenisi. Saattaisin saada pientä päivärahaa työeläkkeestä, mutta en ole varma. Tämä täytyisi vielä selvittää.

Ilmapäivällä sain Kaskelta uuden työn. Tein animaation LinkedIniin Recticelille. Recticel on eristeitä tuottava yritys. Ohjeet ja kuvakäsikirjoitus tulivat Kasken graafikolta. Elementit olivat siis valmiina. Lisäksi sain tehtäväksi materiaalia Rustan kampanjamittaukseen. Sain valmiita radiomainoksia ja sosiaalisen median videoita, joista poistin logot ja Rusta-sanat. Nämä jaetaan kohderyhmälle ja tutkitaan mainosten tunnistettavuutta. Tein tänään Rustan työn valmiiksi.

Käsittelin kolme videota ja kolme radiomainosta. Työ oli melko helppoa. Radiomainoksissa häivytyin vain äänenvoimakkuuden Rusta-sanojen kohdalta.

Blurrasin eli sumensin videoista logot. Käytin ehkä turhaankin aikaa siihen, että häivytin kolmiulotteisia logoja niin, että näyttäisi siltä, kuin logoa ei olisi koskaan ollutkaan alkuperäisessä videossa. Tein niin, koska inhoan huonosti tehtyä jälkeä. Olen jonkinlainen perfektionisti. En halua luovuttaa työtä, joka näyttää mielestäni huonolta. Opin myös uutta, kun haastan itseäni tekemään asian monimutkaisella tavalla. Tähän kuluu aikaa, mutta haluan kehittää omia taitojani aina, kun se on mahdollista. Oppimistilanteita on itse luotava, jos työtehtävät eivät niitä sinällään näytä tarjoavan.

Katsoin tiistaiaamuna Kaskelta saamani Illustrator-tiedoston, joka liittyi Recticelin projektiin. Se perustui vektorigrafiikkaan eli siinä ei ole pikseleitä, vaan elementit ovat loputtomiin skaalautuvia. Esimerkiksi suurennettaessa vektorigrafiikkaa, se säilyttää aina tarkkuutensa, eikä siinä näy rakeisia pikseleitä, kuten vaikkapa Photoshopilla tehdyssä grafiikassa. Animaatiossa on siis järkevämpää käyttää Illustratoria ja Photosopia taas käytän kuvien muokkaamiseen.

Jälleen kerran olen tyytyväinen kehittämieni työrutiinien toimivuuteen. Havainnollistan tätä esimerkillä. Henkilöt, joiden kanssa teen usein työtä, lähettävät perusoletuksena tiedostot Illustrator -muodossa. Tämä on osa sisäistä viestintää, jossa opimme tuntemaan toistemme työtavat. Jos työskentelen vieraan henkilön kanssa, hän kysyy usein minulta, missä muodossa haluan tiedoston. Tuntuu mukavalta, kun aikaa myöten opimme eri työryhmäpaneiden kesken toistemme työtapoja ja osaamme ennakoita asioita.

Mitä enemmän olen tehnyt animaatioita Kaskelle tai Refedolle, sitä paremmin he ovat oppineet tuntemaan osaamiseni. Usein he päättävät jo ensimmäisessä asiakaspalaverissa, että koska olen aiemmin tehnyt onnistuneesti vastaavanlaisen projektin, saan uudenkin työn tehtäväksi. He osaavat myös tarjota asiakkaille animaatiota, graafisia elementtejä ja tekstigrafiikoita videoihin nähtyään minun osaamiseni. Kyseessä on niin sanottu WOM eli lyhenne sanonnasta Word of Mouth, jonka suomennoksena käytetään sanaa viidakkorumpu. Se tarkoittaa sitä vaikutusta, joilla ympäristön ja lähipiirin

suosituksilla ja kokemuksilla yrityksestä ja tuotteista on ostokäytökseen. (Arola 2017, 18.)

Työstin siis Recticelin projektia siten, että loin uuden Illustrator-tiedoston, johon otin alkuperäisestä kuvakäsikirjoituksesta elementtejä ja tallensin ne omina tiedostoinaan. Näin ne olivat erikseen, eivätkä kaikki yhdessä ja tämä selkiytti työtäni. Toin sitten elementit After Effectsiin ja loin uuden komposition tai aikajanan eli timelinen. Kuvakäsikirjoituksen kuvat olivat niin sanottuja placeholdereita, jotka kertoivat, missä elementtien piti olla, joten sain helposti sommiteltua ne paikoilleen ennen kuin aloin animoida tai tehdä mitään muuta.

Pidin ruokatauon ja iltapäivällä tein animaatiot. Animaatiossa oli neljä eri ikonia: talo, rekka, rahapussia pitelevä käsi ja eristelevyn paksuutta kuvaava ikoni. Animoin ne ja tekstit vuorottelemaan. Olen joutunut tekemään paljon tällaisia animaatioita, joissa asioita pitää esittää hyvin yksinkertaisesti. Olen mielestäni aika hyvä luomaan liikettä ja tehokasta viestintää yksinkertaisilla kuvioilla, kun tarvitaan nopeaa, tietoisikutyyppistä mainontaa. Se on selkeää ja ymmärrettävää katsojalle. Tällaista animaatiota tarvitaan nykyisin paljon. Kulttuurimme on kuvapainotteista ja viestintä perustuu yhä enemmän visuaalisuuteen. Monikulttuurisessa maailmassa symboleiden ja kuvaviestien on oltava helposti ymmärrettäviä vastaanottajan sukupuolesta, kielestä tai iästä riippumatta. Liikennevälineissä, sairaaloissa, laitoksissa ja kaupoissa käytetään yhä enemmän tehokasta kuvainformaatiota. Ajattelen iäkkäitä ihmisiä, joiden pitää saada päivittäiset asiansa hoidettua kuvavihjeiden ja animaatio-ohjeiden avulla. Heillä ei ole nuorten ihmisten kuvanlukutaitoa. Yritän siksi pitää mielessä aina tarkasti, millaiselle kohderyhmälle animaatio on suunnattu. Lähetin nukutun yön jälkeen Recticelin animaation ja sain Kaskelta pyynnön lisätä dynaamisuutta. Nopeutin ikonien ja tekstien vaihtumisen rytmiä ja työ oli valmis.

Joskus uusi työtehtävä on sisällöllisesti vaikeasti ymmärrettävä ja aihepiiri outo. Jos asiakas lisäksi haluaa valmiiseen videoonsa mahdollisimman paljon tietosisältöä, on ymmärrettävä olennaisen ja epäolennaisen tiedon ero. Näin kävi seuraavassa projektissani. Keskiviikkoaamuna uusi perin monimutkaisesti ymmärrettävä työtehtävä odotti minua. Aloitin osallistumalla Refedon ja

asiakkaan eli BidGaten videoneuvotteluun lähinnä kuuntelijana. Etukäteen ehdin googlata, että BidGate on jonkinlainen tele- ja tietoliikennepalveluiden palvelukonsepti. Asiakas oli jo aiemmin päättänyt, että animaatio mahdollistaa heidän asiansa esittelyn parhaiten. Aihemaailma oli vaikea ja siksi minun oli tärkeää olla mukana videoneuvottelussa. Tajusin neuvottelun perusteella osittain, mistä on kyse. En ollut ehtinyt lukea käsikirjoitusta etukäteen, joten moni asia vaati nopeaa ymmärtämistä.

Neuvottelun jälkeen mietin, mikä olisi paras tapa esitellä palvelua. Ideana oli se, että eri puhelinoperaattoreiden tarjontaa on paljon ja yrityksille on haastavaa optimoida hankkimiensa liittymien sisältöä. Ne saattavat silloin maksaa turhasta. Bidgaten käyttöliittymä hakee netistä tiedot eri operaattoreiden tarjouksista eli tekee etsintätyön asiakkaan puolesta. Minulta kului aiheen pohdiskeluun paljon aikaa.

Etsin Istockin palvelusta erilaisia grafiikoita hakusanoilla, kuten mobiililiittymä ja viestintä. Ne eivät tietenkään olleet sellaisenaan käyttökelpoisia. Kun sain ladattua aiheeseen liittyviä ikoneita, muokkasin niitä yrityksen brändivärien mukaisesti. Yksinkertaistin niitä tai päinvastoin lisäilin jotain, että ne olivat sopivia ja mahdollisimman informatiivisia. Sitten lisäsin ne Illustrator-tiedostoon kuvakäsikirjoituksen mukaisesti. Ajattelin koko ajan, kuinka saisin tästä monimutkaisesta asiasta puristettua kaikkein olennaisimman tiedon ja juuri sellaisena, että yleisökin sen ymmärtää. Tavoitteena oli tietenkin, että asiakaskin huomaisi yksinkertaistamisen olevan hyväksi. Tämä työ jatkui iltapäivään asti. Rankan ajatustyön jälkeen lopetin työt ajoissa ja lepäsin.

Torstaina jatkoin BidGaten animaation tekoa. Siitä piti tulla puolentoista minuutin mittainen eli pitkä. Kuvakäsikirjoituksen versioon, joka lähtisi asiakkaalle tulisi 13 erillistä kuvaa. Animaation alussa esittelin lähtökohdan: yrityksillä on ongelma, joka johtuu valtaisasta tarjonnasta ja johon nyt tarjottaisiin ratkaisua. Työ oli melko aluksi helppoa, koska keksin lähtökohtatilannetta kuvaavia asioita helposti.

Haasteet alkoivat, kun aloin kuvata, kuinka BidGaten käyttöliittymä ratkaisee ongelman. Salapoliisityö alkoi. Tutkin BidGaten nettisivuja ja löysin esimerkkikuvan kyseisestä palvelusta. Siinä oli näytön aloitusnäkyä ja välilehtinäkyymiä, kuten optimointi. Toin ne Illustratoriin ja aloin asettaa niitä kuvakäsikirjoitukseen. Tämä työskentelyvaihe oli jälleen hyvä esimerkki siitä, että olen oppinut pääsemään alkuun haastavissakin töissä rutiinitoimilla. Aloitin tutustumalla aiheeseen eli hankin asiantuntijuutta. Tutkin yrityksen nettisivut, tein kuvahakuja aiheeseen liittyvillä sanoilla ja hain Istockista grafiikoita.

Animaation teko ei vaadi vain teknistä osaamista, vaan aiheeseen perehtymistä. Oikeastaan asiakkaallekin on etua siitä, että näen aiheen ulkopuolisen silmin eli kohderyhmän näkökulmasta. Osaan yksinkertaistaa esitystapaa ja tehdä siitä maallikollekin ymmärrettävää. Joskus taas lisään animaatioon jotain uutta tietoa tai ekstraa, jonka uskon asiakkaalle kelpaavan. Esimerkiksi tein kerran animaatiota vedenkulutuksesta. Animaatioon tuli paljon ymmärtämistä helpottavia, erilaisia graafeja. Animaatiossa oli juokseva hana, joten otin netistä saamallani kaavalla selville, paljonko animaatiossa kului vettä seitsemän esityssekunnin aikana ja lisäsin sen tiedon animaatioon. Harmi, etten saanut koskaan tietää asiakkaan palautetta: oliko tällainenkin pieni yksityiskohta merkityksellinen/huomattava vai pelkästään osa muuta kokonaisuutta.

Olisi mukavaa saada kuulla palautteet animaatioista suoraan asiakkailta. Minun pitäisi varmaankin pyytää myös rakentavaa palautetta. Olen liian tottunut siihen, että palautteeksi saan "ok" tai tiedon siitä, mitä korjauksia pitää tehdä. Pitäisi itse laatia kyselypohja, johon asiakas vastaisi. Näin saisin kehitettyä osaamistani.

Perjantaina tein vain aamupäivän töitä, koska oli uudenvuodenaatto. Kuvakäsikirjoitus tuli valmiiksi ja latasi sen Screenlightiin. Yksinkertaistin käyttöliittymän toimintaa kuvaavat osuudet ymmärrettäviksi. Kävi kuitenkin niin, että sain BidGatelta eli asiakkaalta melko hankalia kommentteja. BidGaten yhdyshenkilö pyysi lisäämään videon hankalaan osaan lisää yksityiskohtaista informaatiota. Asiakkaan mielestä esimerkiksi optimointia kuvaavaan kohtaan

pitäisi lisätä tietoa siitä, kuinka käyttöliittymä analysoi tiedon. Myös eri välivaiheiden olisi näyttävä.

Tuntui käyvän niin, että asiakkaan nälkä kasvoi syödessä. BidGatessa haluttiin videoon päivämääriä, tekoälyä, laskujen lentelyä ja koneiston rattaita luomaan lisää tehokkuuden vaikutelmaa. Lisäksi mukaan haluttiin animoitu kalenteri, jossa optimointi vaihtuisi kolmen kuukauden välein ja jossa näkyisivät välikuukausina raporttien tarkastus eli top käyttäjät, käyttämättömät liittymät, säästölaskelmat, käyttäjäkustannusanalyysit jne. Näiden visualisoiminen olisi jälleen uusi haaste. Mielestäni animaatiosta oli tulossa tosi sekava, mutta en ollut asiakkaaseen yhteydessä. Olisin toki voinut olla tässä pulmallisessa tilanteessa yhteydessä tuottajaan, mutta tiedän, että asiakkaan toivomalla tavalla on vain toimittava. Ongelma tietomassan pakkaamisesta pienimpään mahdolliseen pakettiin oli ratkaistava minun päässäni. Jatkoin animaation tekoa samalla työmenetelmällä kuin Reticelin työssä.

Tällä viikolla olen joutunut pohtimaan omaa käsitystäni informatiivisuudesta. Olen onnistunut luomaan tehokasta ja yksinkertaista animaatiota Reticelille. Siinä työssä arvelen asiakkaan ja oman näkemykseni kohdanneen hyvin. Toki rakentamisen ja eristämisen aihepiiri ovat suhteellisen helppoja kuvata, koska kyse oli fyysisestä eristelevytuotteesta.

Olen painiskellut informatiivisuuden kanssa myös silloin, kun oma käsitykseni eroaa asiakkaan käsityksestä. Näin kävi BidGaten työssä, jossa itse markkinoitavaa tuotetta oli haastava ymmärtää ja hahmottaa - ainakin ulkopuolisen katsojan näkökulmasta. Pidin sinnikkäästi animaation selkeänä ja yksinkertaisena ainakin ensimmäisessä versiossa, joka lähtee asiakkaalle heti vuodenvaihteen jälkeen. Ehkä asiakaskin osaisi sen nähtyään selkeämmin hahmottaa, kuinka paljon animaatioon voi lisätä asioita informatiivisuuden kärsimättä.

Jos asiakas pitää päänsä ja minulta pyydetään huonolta tuntuva ratkaisua, joudun haastamaan itseäni ja keksimään keinoja, joilla suuri määrä informaatiota mahdutetaan yksinkertaiseen ja ajallisesti järkevään muotoon. Se

voi olla ihan hyväksikin: kehityn tässä koko ajan, vaikka prosessi tuntuu raivostuttavalta.

5.4 Viikko 4 (03.-07.01.2022) Uusien käsitteiden äärellä

BidGaten animaatio kutsui heti vuoden aluksi. Olin yrittänyt parhaan ymmärryksen mukaan vastata toiveisiin, joita asiakas esitti ja työ sai viimein lähteä. Muuten tämän viikon projektit näyttivät alustavasti olevan todella kuvakäsikirjoitus pohjaisia. Aloitin UPM Energyn Beyond Spot -palvelun kuvakäsikirjoituksesta. Odottamassa oli jo Vakuutuskeskuksen seuraavien kahden animaation kuvakäsikirjoitus (tästä tehtiinkin jo yksi Potilasvakuutuksen animaatio aiemmin). Nämä työt olivat Refedolta. Tein tänään myös korjailuja, joita Refedon asiakkaat olivat joululomien aikana Screenlight-palveluun kommentoineet. Keskustelin Kasken työntekijöiden kanssa sähköpostitse tulevista mahdollisista projekteista.

Aamupäivä kului UPM Energy Beyond Spot -kuvakäsikirjoituksen parissa. Olimme aiemmin tehneet Refedon kanssa heille animaation kyseisestä Beyond Spotista. Tuolloin projekti kärsi kommunikaation katkoksista ja näkemysten väärinymmärryksestä. UPM oli odottanut näyttävämpää ja tarinallisempaa animaatiota. Refedolla taas asia oli ymmärretty niin, että asiakas tavoittelee animoinnilla lähinnä sitä, että saamme heidän Powerpoint-diojensa tekstit ja elementit liikkumaan ja ilmestymään. Tähän minulla ei kuitenkaan ollut vaikutusvaltaa eikä tietoa tästä, vaan olin toiminut kuten olin Refedolta ohjeet saanut. Nyt siis selvisi, että tehtävänä oli alkuperäistä laajempi animaatiokokonaisuus. Aihe vaikutti todella hankalalta.

UPM:n työprojekti käsitteli monimutkaisia ja mahdottoman laajoilta tuntuvia käsitteitä. Siinä puhuttiin ilmastopolitiikasta, energiamarkkinoinnista, teollisten prosessien integroinnista, tulopotentiaalista ja potentiaalain saavuttamisesta. Olin pitkään aivan sormi suussa miettien, mistä lähteä liikkeelle ja miten näitä asioita kuvittaa. Otin Refedon tuottajaan yhteyttä. Pohdimme tehtävää yhdessä

arkikielellä ja käytännönläheisesti. Saimme muutaman idean, joista nappasin kiinni.

Loppupäivästä puhelimeni soi, ja Kasken Business Unit Director kyseli työtilannettani. Hän tahtoi tietää, olisiko minulla aikaa ottaa iso projekti vastaan ja minkä arvioisin sen hinnaksi. Kyseessä oli eräänlaisen showreelin luonti Tampereen korkeakouluuyhteisölle (TUNI). Siihen koottaisiin kaikkea markkinointisisältöä, jota Kaski on heille luonut. Lupasin harkita ja vastata, kunhan saisin paremman selkeyden siitä, mitä millaista työmäärää kokonaisuuden luominen tarkoittaisi. Hetkeä myöhemmin Kaskesta lähetettiin minulle sähköpostitse viimevuotinen vastaavanlainen showreel. Katsoin sen rauhassa ja arvioin käytettävän ajan ja sekä hinnan. Laitoin sitten Business Unit Directorille arvion siitä, minkä tunti- ja hinta-arvion perusteella voin ottaa työn vastaan. Hän lupasi palata asiaan myöhemmin, kun projekti varmistuisi. Tunsin voivani ottaa työn vastaan, koska en uskonut, että alkuvuosi olisi vielä kiireistä töiden suhteen. Pystyisin välttämään sellaisen tilanteen, jossa työpäivät venyisivät taas yli 10-tuntisiksi.

Tiistaina hankalan UPM – Beyond Spot -kuvakäsikirjoituksen teko jatkui. Tänäpäivänä oli paljon energisempi päivä ja selkeämpi "filis" tästä projektista. Ehkä ongelma vaati vain hyvät unet ja sen, että "päästin irti" pohdinnasta hetkeksi. Osasin jo katsoa uusin silmin energiamarkkinoiden maailmaa. Aihepiirin käsitteetkin tuntuivat selvemmilta. Kuvakäsikirjoitus valmistui iltapäivästä ja latsin sen Screenlightiin.

Loppupäivän aikana korjailin Digitan privaattiverkkovideoita. Korjailut koskivat kuvituskuvia ja niihin tehtyjä grafiikoita. Onneksi ne olivat melko helppoja toteuttaa. Lopulta olikin kyse muutaman kuvituskuvan vaihtamisesta toiseen, koska haluttiin vain hieman vaihtelua kuviin. Grafiikoiden osalta viilailin vielä tekstejä toiseen lausemuotoon. Oikeastaan eniten aikaa meni itse videoiden "rendaamiseen ulos", mikä tarkoittaa, että videotiedosto tuodaan leikkaus/animointiohjelmasta perinteiseen videomuotoon.

Ehkä olisi jo aika päivittää tai ostaa uusi näytönohjain tietokoneeseen. Nykyisen koronatilanteen ja komponenttien toimitusongelmien takia se taitaa jäädä haaveeksi. Komponenttien saanti on "kiven alla" ja ne maksavat valtavasti. Minun on saatava tarpeeksi rahaa säästöön. Tiedän, että Refedolla ja muilla yrityksillä on sama ongelma. Voisin käydä tekemässä osan töistäni Refedon toimistolla, mutta heillä ei ole animaatioiden tekoon riittävää laitteistoa. Osia on tilattu, mutta niitä ei saa mistään tällä hetkellä.

Keskiviikkona käsittelin Potilasvakuutuskeskuksen seuraavien animaatioiden kuvakäsikirjoitusta. Ensimmäisen version lisäksi oli tehtävä vielä kaksi lisäanimaatiota aiheesta, kuinka haetaan potilasvahinkojen vahingonkorvauksia. Toinen animaatio koski vahinkoilmoituksen tekemistä ja kolmas itse korvausten hakemista. Nämä seuraavat osat olivat visuaaliselta tyylieltään ja sisällöltään hyvin samankaltaisia kuin ensimmäinenkin animaatio, joten minun oli helppo tehdä ensimmäisen animaation pohjalta kuvakäsikirjoitukset. Perusidea ja elementit olivat jo valmiina. Muutamia kohtauksia sekä ikoneita jouduin tuottamaan lisää, mutta muuten pystyin hyödyntämään samoja jo tehtyjä grafiikoita, mikä nopeutti työprosessia todella paljon.

Tuo helppous ja jo käytettyjen elementtien hyödyntäminen tuo hieman ristiriitaisia ajatuksia siitä, olisiko minun pitänyt esimerkiksi vaihtaa henkilöahmo, joka vie vakuutushakemusta eteenpäin animaatiossa. Mietin, pitäisikö lisätä jotain uutta kuviin, joissa visualisoidaan Potilasvakuutuskeskuksen nettisivua ja sitä näkymää, kuinka itse prosessi etenee animaatiossa.

Lopulta kuitenkin tuumin, että yhteneväisyys ja teeman pysyminen samana on tärkeää, varsinkin kun kyseessä on kolmen videon sarja, joka kuvaa tätä prosessia. Säilytin siis saman tyylin ja hyödynsin samoja grafiikoita. Tämä oli toisaalta aika mielekästä varsinkin, kun viimeisimmät kuvakäsikirjoitukseni ovat olleet painimista sen kanssa, että ymmärrän edes itse aiheesta tai osaan kuvittaa sitä. Nyt minulla oli niin sanotusti jo pohja, josta lähteä helposti rakentamaan näitä kahta animaatiota eteenpäin.

Potilasvakuutuskeskuksen kahden animaation kuvakäsikirjoituksen teko onnistui tänä torstaina hyvin. Tein ne molemmat sujuvasti, kun yleensä pelkästään yhdelle käsikirjoitukselle pitäisi varata kaksi päivää. Noudatin Refedon laatimia käsikirjoituksia ja lopputulos oli mielestäni hyvä ja visuaalisesti hyvin teemaa kantava ja aihetta kunnioittava, niinkuin ensimmäisenkin animaation lopputulos. Iltapäivästä lähetin kuvakäsikirjoitukset Screenlight-palveluun ja suljin tietokoneen.

Viikon viimeisenä päivänä sain vielä lisähaasteen. Kun työasiat vielä eilen tuntuivat hyvin selkeältä, perjantaina minulle oli merkitty Googlen kalenteriin Tulos-yrityksen videon editointi. Käytämme Refedon kanssa Googlen omaa kalenteripalvelua, johon he merkitsevät, mitä projekteja on tulossa minäkin päivänä. Tämä on mielestäni hyvä järjestely siksi, että pystyn katsomaan kalenterista työtilannettani ja hahmottamaan sen avulla muita freelancertöitä ja niihin liittyviä aikatauluja.

Tämä mainitsemani Tulos on siis digitaalisen markkinoinnin konsultointiyritys. Se halusi itselleen 15 sekunnin "pätkän" yrityksestään ja ihmisistään ilmeisesti erilaisiin sosiaalisten medioiden kanaviin julkaistavaksi. Tarkoituksena oli esitellä heidän palveluaan energisenä ja yritystä itseään asiantuntevana toimistona. Näin siis itse tässä vaiheessa ymmärsin, kun ainoana ohjeena minulle on toimitettu Tuloksen toivoma ajatus tästä videosta. Yrityksessä oli listattu, mitä ja keitä ihmisiä videolla olisi hyvä näkyä. Muuna ohjeistuksena videolle oli 15 sekunnin kesto ja kantava ajatus siitä, ettei yritys halua olla "kotikutoisen näköinen". Lisäksi haluttiin DIY (do it yourself) -tyylinen musiikki. Jouduin aamulla pohtimaan melkoisen tovin, että pääsin perille aiheesta.

Olin ladannut asiakkaan ilmeisesti itse kuvaamat videot Drive-palvelusta ja aloin työstää tätä eteenpäin. Ongelmia tuotti se, että asiakas oli antanut fiilistelyvideota varten esiteltävien henkilöiden nimilistan. Olipa siinä miettimistä, kuka kukin on. Tässä työssä olen aiemminkin joutunut olemaan salapoliisina, joten tajusin etsiä yrityksen nettisivulle, josta löytyi jokaisen henkilön kuva ja nimi. Tämä helpotti huomattavasti ja sainkin jotain otetta siihen, mitä he halusivat näyttää videolla.

15 sekunnin video on lyhyt ja tarkoittaa sitä, että vaikutus katsojalle on tehtävä hyvin lyhyessä ajassa. Koitin valita valituista henkilöistä juuri sellaisia pätkiä, jotka herättivät itsessäni jotain tunteita ja toivottavasti samoin katsojassa. Tiesin vahvasti sen, että videon pitäisi olla leikkauksiltaan nopea, jotta katsoja näkisi tarpeeksi, mutta ei liian nopea, jotta videota olisi helppo seurata.

Pidän itse paljon tällaisista lyhyistä videoista ja niiden työstöstä. Mielestäni näihin on paljon helpompi tuoda mukaan omaa persoonallista tyyliä esimerkiksi leikkaajana tai animaattorina. On aikaa keskittyä yksityiskohtiin, eikä työstää laajaa kahden minuutin kokonaisuutta, jossa myös itse videon tarkoitus tai idea on aivan toinen. Taidan siis olla nopean ja tehokkaan viestinnän ihminen.

Viikon aikana kuvasin päiväkirjaani monia tilanteita, joissa kohtasin itselleni vaikean aihepiirin tai teknisen haasteen ja kuinka selvisin näistä tilanteista. Perjantain lopuksi pohdiskelin vielä työtapoja, joiden avulla voisin helpottaa omaa työtäni pienin ratkaisuin. Animaation yksi vahvuuksista on esittää asioita, joita olisi muuten hankala näyttää. Tällä viikolla hetken jo kyseenalaistin tätä sanontaa. Lähdin aluksi pohtimaan UPM:n kuvakäsikirjoitusta aivan liian vaikealla ja monimutkaisella lähestymistavalla. Sitten suhtautumiseni muuttui. Pysin ottamaan jokaiseen kohtaukseen mukaan helposti tunnistettavia elementtejä esimerkiksi energiantuotannosta tai taloudesta ja kokosin niiden ympärille erilaisia kokonaisuuksia, joiden avulla kuvakäsikirjoituksen tarinasta ja ymmärrettävyydestä tuli selkeä. Latasin normaaliin tapaan elementtejä iStock - palvelussa, mutta tässä projektissa jouduin aika paljon muuttamaan ja luomaan uusiakin elementtejä, koska mitään esittävää tai valmista elementtiä tai grafiikkaa ei löytynyt.

Huomasin myös sen, mikä minulta tuntuu liian usein unohtuvan: kuvakäsikirjoitusta tehdessä kannattaa ennakoida eli ottaa ohjeeksi ajatus siitä, miten aion tulevaisuudessa animoida tekemiäni elementtejä. Tämä ajatus olisi tärkeää muistaa jo kuvakäsikirjoitusta tehtäessä. Ensinnäkin olen silloin jo luonut päässäni kuvan työprosessista, jota tulen tekemään animoidessani ja myöskin teen silloin sellaisia elementtejä, jotka ovat selkeitä ja "helposti"

animoitavia. Turhat ylimääräiset ongelmakohdatkin ovat vältettävissä, kun olen tietoinen siitä, että grafiikoilla ja elementeillä on jo todellinen syy, miksi ne ovat mukana ja mitä niillä halutaan kertoa.

5.5 Viikko 5 (10.-14.01.2022) Menneiden töiden tarkastelua

Aloitin viikon viimeistelemällä Tulos-yrityksen videon. Leikkasin videon alkuun nopealla tahdilla videota heidän toimistonsa logoseinästä ja sen jälkeen siirryin tyyllitellyllä siirtymällä itse henkilöiden pariin. En tietysti hirveästi saanut ideoita itse, kun asiakkaan toiveet olivat selkeät mutta sain kuitenkin rakennettua mielestäni hyvän tarinan, jossa siirrytään toimiston läpi esitellen ihmiset ja lopuksi siirrytään tilaan missä kaikki ovat koolla.

Lopputuloksesta tuli mielestäni jopa hyvin onnistunut, kun lähtökohta oli se, että en oikein ollut perillä, mistä tässä oli kysymys. DIY-musiikin valintakin oli helppoa. Ajattelin heti Indie-kategorian kappaleita, sillä niissä on se jokin omanlaisensa "tee se itse" -henki ja juuri tähän videoon sopiva kappale löytyikin Artlistista. Päivän lopuksi latusin videon Screenlightiin.

Tiistaina oli tiedossa mukava projekti, jota olinkin jo odottanut. Tein samoihin aikoihin viime vuonna Refedolle showreelin. Niinpä tänäkin vuonna oli edessä tämä työ. Olin varautunut saamaan tehtävän ehkä myös siksi, että olin todellakin ollut heidän toiminnassaan koko vuoden mukana ja tehnyt itsekin aivan kelpo projekteja, joiden oletin tulevan valituiksi showreeliin.

Freelancerina en ehdi yleensä palata ihastelemaan vanhoja projekteja: töitä tulee hurjaa vauhtia. Projektit vaihtelevat, toiset ovat suuria ja toiset pieniä ja ne unohtuvat hyvin usein sen jälkeen, kun saan tiedon hyväksynnästä ja voin lähettää laskun. Olikin aika mukava ajatus, että pääsisin palaamaan menneeseen vuoteen ja tutustumaan siihen, mitä Refedo on tuottanut vuoden aikana. Ammatillisen kehittymisen kannalta olisi hyvä välillä palata siihen mitä aiemmin on tehnyt ja nauttia onnistumisista. Toki yrityksen showreelissä halutaan esitellä vain parhaimpia töitä. Jos taas ajattelen kehitystäni

animaattorina ja leikkaajana, pitäisi mielestäni palata myös niihin projekteihin, jotka eivät välttämättä onnistuneet hyvin.

Refedo oli laatinut tähän projektiin oman käsikirjoituksen videon etenemisestä. Huomasin hiukan tyytyväisenä, että viime vuoden videon tyyliä oli käytetty uudelleen. Silloin olin jakanut esiteltävät työnäytteet eri teemoihin: ihmiset, luonto, koneet, eläimet jne. Sain myös listan niistä materiaaleista, joita videossa haluttiin käyttää, joten ensimmäiseksi aloin ladata niitä Screenlight-palvelusta. Kerrankin hyödynsin palvelua näin päin, enkä vain ladannut sinne sisältöä.

Kerättyäni materiaalin tuntui tärkeältä löytää musiikkikappale, ennen kuin alkaisin leikata videoita. Tämä showreel tulisi noudattamaan hyvinkin orjallisesti kappaleen rytmiä ja kuten viime vuonna, olisi tärkeää pitää perustana kappaleen rytmiä. Löysin hyvin nopeatempoisen kappaleen ja tunsin sen sopivan hyvin videoon, sillä materiaalia oli valtavasti ja showreelin olisi mahdollista yhden tai puoleentoista minuuttiin. Leikkauksien tahdin tuli pysyä nopeana. Toin kaikki materiaalit Premieriin ja ajattelin aluksi kokoavani vain halutut kohdat Premierin aikajanelle välittämättä vielä niinkään rytmistä ja leikkauksista. Yritin "levittää" eteeni valtavan kokonaisuuden ja selvittää, mistä aloitan. Monien kymmenien videoklippien oltua valmiina tarkempaan työstämiseen oli aika päättää päivä.

Töiden jälkeen oli hyvä saada hieman omaa aikaa ja olla erossa kaikesta työhön liittyvästä. Vaikka tämän viikon projektit olivatkin mukavia ja tuntuivat melko helpoilta, huomasin itsessäni, että esimerkiksi lyhyt joululoma, koronan tuomat rajoitteet tekemisissä ja arjen jatkuminen taas samana uutena vuonna, eivät olleet olleet ainakaan lisänneet motivaatiotani. Osaan helposti tyytyä tai turtua työntekoon. Työmoodi vain "jää päälle". Viikonloput puolestaan ovat useimmiten hetkiä, jolloin töitä ei ole ja saan rauhoituttua. Silloin on aikaa ajatella niitä asioita, joita ehkä pitäisi ajatella ihan arjessakin. Haaveilen jo siitä, että tänä viikonloppuna aion pitää sähköpostin kiinni ja nukkua niin pitkään, kunnes koirani Paavo päättää herättää.

Jatkoin keskiviikkona Refedon showreelin tekemistä. Rytmittelin leikkauksilla toivottuja klippejä musiikkiin sopiviksi. Työ ei ollut erityisen luovaa, mutta sain perusrungon tehtyä ja tästä oli hyvä jatkaa. Sitten siirryin työstä toiseen. Pidimme Kasken kanssa palaverin uudesta tehtävästä: oli luotava animaatio Marli Shot & Marli Vitalin uusista pakkauksista sosiaalisen median kampanjaan. Työ oli helppoa. Huomasin jo hyötyväni kokemuksesta. Uutta oli tekniikka, jossa animaatio saadaan näyttämään "pätkivältä". Tällainen tapa on ollut muotitrendi jo pitkään. Normaalisissa animaatioissa näkyy 25 kuvaa sekunnissa, mutta tässä työssä haettiin animaatiotyyliä, jossa efektien avulla joillekin elementeille luotiin kuvitteellinen tuntu framejen yli hyppimisestä. Tämä on tietynlaista vanhan ajan pätkivää tyyliä. En itse osaa sanoa, tuoko se lopulta lisäarvoa juuri tähän työhön. Tämä ei kuitenkaan ollut päätettävissäni, olen tässä vain työkalu. Kaski tekee trendeistä omaa tutkimustaan ja toteutan heidän toiveensa.

Torstaina Refedon showreel eteni siten, että materiaalit olivat kohdallaan työversiossa. Aloin miettiä sitä, että edellisvuonna sisältö on jaettu teemoihin, kuten ihmiset, rakennukset, koneet jne. Tänä vuonna mukana oli asiakkaiden logojen esittely. Haluan, että tällä kertaa teemasta toiseen siirtyminen nivellettäisiin Refedon logoa. Käytin logon muotoja ja logon heittomerkkielementtiä siten, että niiden läpi näkyy seuraava aihe. Esimerkiksi R- ja E-kirjainten läpi näkyy seuraava aihe. Näin Refedon oma logokin tuli showreelissa koko ajan kertauksena. Halusin iskostaa Refedo -nimen katsojien mieliin. Tämä keino on perinteisesti tehokas mainonnassa.

Perjantaina Refedon Showreel oli valmis. Sen työstäminen on ollut katkonaista, koska kaikki muut asiakkaiden työt on tehty ensin eli ne on priorisoitu. En pidä töiden katkonaisuudesta, mutta onneksi showreel oli Refedon ihmisten ja mieltymysten tuttuuden vuoksi helppo tehdä. Olen oppinut tuntemaan heidän työtapansa ja tyyliä. Kun yhteistyömme toimii, haluan säilyttää tämän asiakkuuden ja ylläpitää sitä. Uusien yhteistyökumppaneiden kanssa projektit ovat alusta loppuun tutustumista ja toisen osapuolen toimintatapojen opiskelemista.

5.6 Viikko 6 (17.-21.01.2022) Töitä limittäin ja lomittain

Viikon aikana jouduin tekemään laadukasta jälkeä sekalaisista aineksista. Sain viikon aluksi Refedolta tehtävän luoda Staffpointille asiakaskokemusvideo Stockmannista. Staffpoint välittää työvoimaa Stockmannille. Videossa piti esitellä, kuinka yhteistyö on toiminut. Staffpoint on Refedolle iso ja merkittävä asiakas, mikä lisäsi painetta onnistua. Materiaali oli Refedon kuvaamaa. Yksi videopätkä oli kuvattu logistiikkakeskussa ja toinen Jumbon Stockmannilla. Näistä kahdesta muodostin yhden yhteistyötä kuvaavan lopputuloksen. Staffpointilta tuli runsaasti kommentteja ja refedolaiset ottivat ne jotenkin raskaasti. Itsestäni kommentit tuntuvat luontaiselta osalta prosessia. Staffpointin markkinointi oli kokenut, ettei lopputuloksessa ollut tarpeeksi mielenkiintoista katsottavaa.

Ongelma ei ollut materiaalin puutteessa vaan Stockmannin ja Staffpointin henkilöiden haastatteluissa. Niissä ei ollut ilmeisesti tarpeeksi informatiivista kuultavaa. En tiedä oliko kuvaaja ollut alun perin mukana neuvottelemassa asiakkaan kanssa tai oliko hänellä käsitystä siitä, mitä haluttiin. Tein työn uudelleen saamastani alkuperäisestä aineistosta ja poimin haastatteluista hiukan informatiivisempia faktapalasia, joiden arvelin olevan kiinnostavia Staffpointin yritysasiakkaille. Jälleen kerran en saanut asiakkaan palautetta suoraan, vaan palaute ja korjausehdotukset tulivat vain yksittäisinä pyyntöinä: "korjaa tämä, muuta tuo". Osuin kuitenkin oikeaan arvaten asiakkaan toiveet ja tulokseen oltiin tyytyväisiä.

Freelancerina asiakas tuntuu minusta sen verran kaukaiselta, että minun on ehkä helpompaa ottaa palautetta vastaan kuin Refedon, joka työtämme myy. Toisaalta, kuten aiemmin olen todennut, olisi välillä motivoivaa ja mielenkiintoista kuulla asiakkaan muutostoiveet ja loppupalaute aivan suoraan.

Sovin tiistaina markkinointifirma Kuulun kanssa aiemman työni, Helenin Hiilineutraali -videon päivityksen. Tämäkin työ oli tuttua: tekstien ja lukujen päivitystä. Freelancerille tällainen työ on kannattavaa. Toimeksianto kannattaa ottaa, koska se tuo nopeasti ja helposti tuloja. Työkokemuksen ja -vuosien

karttuessa tällaisia töitä tulee yhä useammin, koska vanhoja kontakteja on paljon ja aikaisempia töitä on helppo muokata.

Kuten aiemmin kerroin, olin tehnyt päiväkirjaviikoilla kaksi ja kolme Kaskelle showreeliä. Siinä oli osio, joka koskee Tampereen ammattikorkeakoulun ja yliopiston sulautumaa eli korkeakoulusäätiö Tunia. Korkeakoulusäätiöllä on uusi kohtaamiskonsepti Parvi, joka on perustettu koronapandemian takia yhdistämään opiskelijoita etäopiskeluaikana. Kaski halusi aiemmin tekemäni työtiedoston voidakseen käyttää sitä uusiin projekteihin. Tämähän ei ole freelancerin näkökulmasta kannattavaa, mutta hyvin tavallista toimintaa. Kaikki työtiedoston materiaali on toki Kasken tuottamaa, olen tehnyt vain efektoinnin ja animoinnin. Heillä on siis materiaaliin kaikki oikeus ja varmasti tulossa tilanteita, joissa tämä materiaali auttaa nopeasti vastaamaan asiakkaan uusiin tarpeisiin. Ajatus on kuitenkin jollain tavalla ristiriitainen tai ainakin ajatuksia herättävä.

Viikko jatkui keskeneräisten töiden muokkauksella. Olin jälleen kerran ottanut vastaan monia töitä ja niitä piti hoitaa samanaikaisesti. Joidenkin töiden näennäinen helppous oli osoittautunut harhaksi ja sain korjailla pikkuasioita useaan kertaan. Työstin Refedolle Potilasvakuutuskeskusta ja animoin UPM:n Beyond Spotia. Olin aloittelemassa UPM:n videon englanninkielinen versiota, kun minut kutsuttiin palaveriin UPM:n markkinointifirman kanssa. Yritys, joka vastaa UPM:n viestinnästä eli Columbia Road ilmoitti, että värimaailma ei vastaa UPM:n värejä. Totesimme refedolaisten kanssa, että olimme käyttäneet määriteltäviä värejä, jotka brändiohjeistuksessa mainittiin. Oli siis epäselvää, mikä oli ongelma. Pidimme palaverin Columbia Roadin kanssa englanniksi. Jännitin, osaisinko selittää asioita oikein. Toisaalta englanninkielinen työsanasto on tullut tutuksi, koska kaikille termeille ei ole suomenkielistä vastinetta. Oli mukavaa olla videopalaverissa, koska koronan aikana kaikki kommunikaatio on tapahtunut sähköpostitse, enkä ole tavannut ketään. Sekaannus selvisi ja tein korjaukset. Kaikkien osapuolten mielestä tulos oli onnistunut.

Huomasin, että minun on helppoa keskittyä, kun tehdään pieniä asioita, jotka saadaan kerralla loppuun. Tarkka aikataulu ja työ on ohi. Tämä on helpompaa,

kuin se, että minulla on viikko aikaa yhteen projektiin ja keskittymiseni herpaantuu.

5.7 Viikko 7 (24.-28.01.2022) Levosta luovuuteen

Tämän viikon mieluisana kokemuksena oli työn ilon löytyminen rutiinien avulla. Tein Kaskelle melko helppoa Visit Kotka-Hamina -Instagram julkaisun animointia. Se oli osa Kasken luomaa Talvinen seikkailu! -kampanjaa. En tiennyt kampanjasta juurikaan, enkä ryhtynyt aihepiiriin edes tutustumaan. Työllä oli tiukka deadline, joten nyt sain vain edetä tarkkojen ohjeiden mukaan. Kävin aineistot nopeasti läpi ja seurasin Kasken määrittelemiä ohjeita animaation etenemisestä. Työ ei vaatinut luovuutta, eivätkä animaatiota koskevat toiveetkaan olleet minulle haasteellisia toteuttaa.

Välillä työ on tällaista rutiininomaista ja hyvä niin. Saattaahan ideointi välillä viedä jopa yönet. Haastavien töiden aihepiirien ymmärtäminen saattaa kestää päiviä ja toisinaan on etsittävä uusia tekniikoita ja sitten vielä opittava ne. Kuitenkin kaikissa ammateissa tarvitaan niitä töitä ja niitä päiviä, jolloin tehdään tuttua ja turvallista. Niinpä ajattelutyöstä levänneenä huomasin, että ihmiset hiihtävät jäällä ja aloin kysellä käytettyjä suksia.

Pieni ajatuslepo sai aikaan kummia. Koska Visit-Kotka-Hamina -työn tekeminen oli rutiininomaista ja haluttu malli rakentui nopeasti, minulle jäi hieman aikaa panostaa ylimääräisiin yksityiskohtiin. Tämä on toki harvinaista ja panostusta voisi pitää turhanakin, koska ylimääräiset pienet lisäykset saattavat jäädä asiakkaalta täysin huomiotta. Itselleni se on jotenkin erityisen mukavaa: saan hioa huippuunsa elementtien liikkeitä, jolloin niiden liikkuminen on hyvin luonnollista ja fysiikan lakien mukaista. Näin tein esimerkiksi käsitellessäni Talvisen Seikkailun embleemiä, tarraa ja pinssiä, joka näyttäytyy animaation alussa. Se ilmestyy ruudun oikeasta laidasta aluksi hyvin nopeasti ja liike hidastuu, kun se saavuttaa halutun paikkansa. Kuitenkin lopussa tullessaan paikoille "liike-energia" ei lopu kuin seinään, vaan elementti "bounceaa" eli pompahtaa muutaman kerran vasemmalta oikealle, kunnes pysähtyy kokonaan.

Liike on sama kuin palloa pudotettaessa. Pallo pompahtaa muutaman kerran lattiasta, ennen kuin pysähtyy paikoilleen. Tällaisia pieniä yksityiskohtia siis lisäsin mukaan, muuten työ oli helppo ja Kasken tuottaja tyytyväinen.

Aivan sattumalta katsoin tällä viikolla televisiosta dokumentin, jossa pohdiskeltiin tekemättömyyden merkitystä. Ihmisen on usein vaikeaa sietää joutenoloa, mutta se on hedelmällinen tila, jossa mieli tuottaa uutta kaikesta aiemmin kokemastaan. Viikon lopuksi sain vaihtelua työskentelyyn. Minulta on tilattu logoanimaatioita hyvin harvoin. Olen kuitenkin itse harjoitellut niiden tekoa, sillä tavanomaiset animaatiot päättyvät usein asiakkaan logoon ja olen toteuttanut ne usein logoanimaationa, vaikka tätä ei ole pyydetty. Olen siis tuttuun tapaan haastanut ja kehittänyt itseäni omaehtoisesti. En ole saanut logoanimaatioista palautetta, enkä tiedä onko asiakas kokenut niiden tuovan lisäarvoa, mutta kukaan ei ole ainakaan torjunut niitä.

Sainkin vapauden käyttää luovuuttani Mieli Ry:n 125-vuotisjuhlavuoden logon animointitehtävässä. Kaskesta lähetettiin aika suppeat ohjeet: toivottiin pehmeitä liikkeitä ja harmoniaa. Koska kyse oli mielenterveydestä, ei tarvittu ylimääräistä räiskyntää. Sain siis vapaasti itse pohtia, miten logoa käsittelisin. Selailin aluksi YouTubesta erilaisia logoanimaatioita inspiraation löytämiseksi. Tarjonta oli latteaa, mutta alitajunnassani olin jo alkanut ajatella logoa origamina. Pitäen ajatuksen origamista mielessä katselin videoita myös Pinterestin Motion graphicsista, sillä olen löytänyt sieltä hyviä ohjeita, kuinka lisätä mielenkiintoa ja korostusta yksinkertaisiin elementteihin. Löysin nytkin useita videopätkiä tai gifejä erilaisista lyhyistä animaatioista. Sain Mieli Ry:n työhön uuden ajatuksen logon merkkien fontista ja kuvittelin, kuinka kirjaimet voisivat taittua kulmikkaasti lopulliseen muotoonsa. Toteutettuna ajatus toimi todella hyvin. Logo avautui taitoksista rauhallisesti ja tyylikkäästi auki. Laitoin logoanimaation Kaskelle katsottavaksi ja heistä se oli todella hyvä. Tein vielä yhden tiedoston logosta, jossa tausta oli poistettu. Asiakkaat toivovat usein, että tällainen versio on myös saatavilla. Näin he pystyvät käyttämään logoanimaatiota eri videoiden ja kuvien päällä, kun taustaa ei ole.

5.8 Viikko 8 (31.01.-04.02.2022) Animointi on hidasta

Tällä viikolla jouduin nojautumaan asiantuntijuuteeni animaation tekijänä. Oli selvitettävä yhteistyökumppaneille päättäväisesti, mitä niiden teko vaatii. Sain Refedolta tehtäväksi animaation Spesialle. Spesia on erityisammattioppilaitos, joka tarjoaa opintoja erityistä tukea tarvitseville nuorille. Kuvakäsikirjoitus oli hirvittävä. Refedo oli luvannut asiakkaalle upean työn liian nopeasti toteutettuna. Se oli ängetty täyteen tapahtumia, joissa esiintyi lukuisia hahmoja. Jokaisesta käsikirjoituksen kohtauksesta olisi voinut tehdä oman pitkän animaationsa. Ensimmäiseen kuvaan oli suunniteltu parikymmentä oppilasta, opettaja sekä lukuisia luokan huonekaluja, kun yleensä toteuttamissamme animaatioissa oli kahdesta kolmeen yksinkertaista elementtiä. Runsauden tavoittelu lyhyellä aikataululla on kuitenkin utopistista.

En tiedä miten tällaiseen kuvakäsikirjoitukseen oli päädytty. Sain projektin siinä vaiheessa, kun asia oli jo sovittu. Tältä olisi vältytty, jos olisin ehtinyt mukaan ensimmäiseen asiakastapaamiseen. Toisaalta myös Refedo oppii vähitellen, kuinka työlästä animaation teko on. Heillähän ei aiemmin ole juuri animaatioita käytetty, vaan olen tuonut tämän osaamisen yritykseen. Tein kylmän päätöksen käyttää toivottuun työhön realistisen ajan, enkä yrittänytkään näännyttää itseäni. Nykyisin uskallan jo reilusti vaatia riittävästi aikaa. Ilmoitin saman tien, että käytän projektiin kolminkertaisen ajan. Tämä merkitsi sitä, että kaikki muut aikataulutetut työni myöhästyivät kolme päivää. Luulenpa, että tämä oli opettavainen kokemus myös Refedolle hinnoittelutapaa ajatellen. Refedo on pitkään sopinut töitä toteutettavaksi kiinteään urakkahintaan muutoksineen ja korjauksineen. Mielestäni näin ei pitäisi ikinä tehdä. Joka animaation tekoon sisältyy muutoksia ja korjauksia ja silloin jäädään tappiolle. Onneksi viime aikoina on ollut jo muutamia projekteja, jotka ovat tuntilaskutuksella. Asiakas oli animaatioon todella tyytyväinen, mutta projekti oli tappiollinen Refedolle. Spesian animaation valmistaminen kesti lähes koko viikon. Lisäksi ehdin hiukan jatkotyöstää Refedon showreelia.

5.9 Viikko 9 (07.-11.02.2022) Iso projekti onnistuu hyvällä yhteistyöllä

Viikon suurprojekti käynnistyi sujuvasti. Kaski oli työstämässä Konepajakoulun opiskelijamarkkinointikampanjaa. Heiltä toivottiin sosiaalisessa mediassa markkinointiin animaatioita eri kokoisina ja eri sovellusalustoille. Jo ensimmäisessä sähköpostitiedustelussa sain Kaskelta mukaan liitetyn, ennalta valmistellun idean toteutuksesta. Tämän Konepajakoulu oli jo hyväksynyt. Minun oli siis helppoa arvioida osuuteni aikataulu ja hinta tämän perusteella.

Olin alusta asti innoissani tästä projektista. Toki se vaatisi paljon työtä, mutta tarjoaisi tilaisuuden luoda uutta ja erilaista animaatiota, johon sisältyisi myös kolmiulotteisia elementtejä. Otin innolla projektin vastaan ja sovimme kasken tuottajan ja graafikon kanssa palaverin, jossa keskustelisimme ajatuksistamme sekä työprosessista. Vuorovaikutus ja ymmärrys oli molemminpuolista ehkä sen takia, että Kaskella on vankka markkinointialan kokemus. He tietävät, mitä toivotaan ja miten asiat käytännössä onnistuvat. Palaverit heidän kanssaan ovat selkeitä ja saan itsekin hyvin selvän kuvan seuraavista työvaiheista.

Graafikko toimitti minulle materiaalit ja aloin purkaa "pakettia" pienempiin osiin Illustratorissa, jotta se työskentely olisi mahdollisimman selkeää, kun elementit tuodaan After Effects -animointiohjelmaan. Noudatin Kasken määrittämää kuvakäsikirjoitusta ja ohjeistusta. Olin hyvin tyytyväinen, että myös minulle oli jätetty omaa harkintavaltaa päättää esimerkiksi siitä, miten kukin elementti tai teksti ilmestyy näkyviin.

Animaation perusideana oli sukeltaa läpi avaruuden, jossa näkyisi tähtiä, planeettoja ja muttereita. Lopulta päädyttäisiin yhden mutterin luo, josta paljastuisi teksti "Tulevaisuus". Tämän jälkeen Tulevaisuus-sana jäisi näkyviin ja seuraavaksi esiin tulisi vuorotellen kolme eri kuvaa, joissa olisi kuviin liittyviä tekstejä. Lopulta päädyttäisiin näkymään, jossa on tiivistettynä Konepajan slogan ja logo. Minusta tämä tuntui yksinkertaiselta, mutta miten tehdä yksinkertaisesta näyttävää ja mielenkiittoa ylläpitävää. Tämä oli tuttuakin tutumpi haaste.

Ensimmäisen version toteutin ohjeita tarkasti noudattaen. Tulos jäi hieman latteaksi - samaa mieltä oli jokainen osapuoli. Toiseen versioon pyrin saamaan syvyyden tuntua. Opettelin After Effects -ohjelman kameran käyttöä ja syvyyden luontia YouTuben School of Motion -videoista. Elementit tulivat omille erillisille tasoilleen ikään kuin ne todella leijuisivat avaruudessa, jonka läpi sukeltaan. Tämän toteuttamiseen hyödynsin After Effectsin kolmiulotteisia tasoja sekä kameraa, joka toimii kuten tavallinen kamera tarkennuspisteineen. Tällöin elementit, jotka ovat tarkennuksella määritelty kauemmas tai liian lähelle ovat sumeita. Menetelmä toimi oikein hyvin.

Konepaja-projektiin tuli paljon muutoksia, kun kuvakäsikirjoitus, elementit ja asettelu hieman muuttuivat koko ajan työskentelyn edetessä. Toki perusidea säilyi samana. Lopullinen tulos oli mielestäni todella näyttävä ja siitä näki, että tähän oli käytetty se aikamäärä, jonka visuaalisesti näyttävä kokonaisuus vaatii. Tavanomaiset työni ovat nopeasti tuotettua "linjastotavaraa", eräänlaista massatuotantoa, joka työstetään nopeasti ja laskutetaan. Oli onnekasta, että tätä työtä piti ja sai hioa. Näin tästä projektista tuli muita henkilökohtaisempi, kun sain ujuttaa omia ajatuksiani mukaan.

5.10 Viikko 10 (14.-18.02.2022) Haasteiden kaipuu

Työni on pitkään ollut enimmäkseen videoiden editointia ja vaatimattomia animointeja, jonkinlaista näpertelyä. Mieltäni on kaiheranut haasteiden puute. Onneksi osallistuin Refedon kehityskeskusteluun. Keskeisimmät ongelmat, jonka halusin tuoda esille, olivat ensiksikin se, että materiaali ja tieto eivät kulje tarpeeksi hyvin. Toinen keskeinen ongelma oli haastavien animaatiotöiden vähyyks. Tuo tiedonkulun vaikeus tarkoittaa sitä, että kun aloitetaan projekti, en tiedä siitä mitään, kunnes materiaali tulee minulle editoitavaksi. En ole kuvaamassa, enkä asiakaspalaverissa. Tämä on merkittävä puute, joka johtaa siihen, että tehdään sellaisia tuotoksia, kuin on aiemminkin tehty. Suunnittelu pohjautuu siihen, että katsotaan aiempia onnistuneita projekteja ja tehdään samoin kuin ennen. Minusta tapa, jossa tehdään useita asiakaskokemusvideoita samalla viikolla ja melko edullisesti, tuntuu välillä

massatuotannolta, jossa toistetaan samaa kaavaa. Haluan haastetta ja luovaa tekemistä, joka vie minua eteenpäin. Samaa mallia toistavat videot eivät kiinnosta minua. Olenhan kehittänyt itseäni erityisesti animaattoriksi.

Animaatioita pitäisi myös osata myydä tehokkaammin. Parannusehdotuksena esitettiin, että minun toivottiin osallistuvan myyntiin ja antavan siihen ideoita. Yritys on pieni, eivätkä myynnistä vastaavat ymmärrä animaation voimaa ja tekotapaa. Asiakaspalavereissa esitetään referenssivideoita, mutta niissä on vain suppeita esimerkkejä animaatiosta. Ehkä myynti voisi toimia paremmin, jos olisin mukana heti, kun kohdataan mahdollinen uusi asiakas. Yrityksessä pitäisi olla lisää työntekijöitä tekemään pelkkää editointia, jotta ehtisin osallistua suunnitteluun editoinnin sijasta. Pienen firman pitää kuitenkin yrittää edetä mahdollisimman vähällä panostuksella.

Nautin animaatioiden teosta aivan mielettömästi. Olen todella kiitollinen, että pääsen tekemään Kasken isoja projekteja. Niillä on minulle enemmän merkitystä. Kaipaan haasteita myös saadakseni kerättyä referenssitöitä. Haluan ottaa vastaan uudenlaisia projekteja, joiden avulla saan lisäkontakteja. Myös suurimmat työllistäjäni Kaski ja Refedo hyötyisivät niistä, koska ne voisivat esitellä monipuolisemmin animaation mahdollisuuksia asiakkaille ja auttaa asiakasta ymmärtämään, mitä ollaan myymässä.

Animaatiohaasteita ei tarjonnut tänäkään viikko, mutta onnekseni muita haasteita kylläkin. Sain Refedolta tehtäväksi luoda videon Sleipner-konsernin messutapahtumaan Egyptiin. Video tulisi näkymään isoilla screeneilla. Sleipner on yritys, joka on erikoistunut isojen työkoneiden siirtämiseen paikasta toiseen haastavissakin maastoissa. Ajattelin, että tämä on varmasti mielenkiintoinen projekti, koska materiaali ei sisältänyt haastatteluja tai muuta kantavaa sisältöä, vaan pelkän videon keinoin luotaisiin kokonaisuudesta näyttävä. Ensivaikutelma tuntui "äijämeininki"-tyyppiseltä.

Aluksi tuntui jälleen, ettei tehtävä toisi itselleni haasteita. Sain materiaalit, joista suurin osa näistä ei ollut edes high definition -laatua. Kirsikkana kakun päällä oli se, että materiaaleista oli koottu pitkä video, johon oli upotettu omia tekstejä

ohjeiden muodossa, kuten “tämä voisi sopia kuvaamaan laitteiden vakautta tai vetovoimaa ylämäessä”. Nämä ohjeet tietysti pilasivat käytettävät klipit samantien. Mutta juuri tämä materiaalin huonolaatuisuus ja oletettavasti käyttökelvottomat klipit olivat se asia, joka teki projektista todella mielenkiintoisen. En jäänyt odottelemaan uusia klippejä tai “heittänyt hanskoja tiskiin”, vaan käytin omaa luovuuttani sekä kokemustani siitä, miten tällaisiakin ongelmia voi pelastaa. Toin huonolaatuiset klipit After Effects -ohjelmaan ja käytin muutamia efektejä muuttamaan laadun lähes hyväksi. Tekstien vuoksi en saanut käytettyä kaikkea materiaalia, mutta osan pelastin luomalla maskeja sekä käyttämällä After Effects -ohjelman sisältö tietoisien paikkausefektin luomaa uudelleenkuvitusta tekstien päälle.

Työn jälkeen pysähdyin rauhassa pohtimaan mielenkiinnon ja motivaation vaikutusta aikaisempiin tehtäviini. Tajusin, että kaikessa toistuu samanlainen kaava, jota en ole töiden valmistumisen jälkeen kunnolla reflektoinut. Samankaltaisten projektien toistuminen peräkkäin vähentää selvästi kykyäni toimia luovasti. Työn tekniseen laatuun tämä ei vaikuta, mutta huomaan, etten ole projektin aikana energinen ja keskittynyt, vaan suoritan “putkikatseisesti”. Toimiminen yrittäjänä ja freelancerina on mielenkiintoista, koska projektit vaihtelevat todella paljon. Uusi päivä voi yllättää vaatimalla uudenlaista näkökulmaa tai tekniikka. Ehkä se on freelancer-työn “suola”

Viikon toinen tehtävä tuli Refedolta ja onneksi sekään ei muodostunut aivan rutiinityöksi. Asiakas eli Wago on monikansallinen yritys, joka on vastannut näkyvästi uutisoidun Tampereen raitiovaunuhankkeen vaunujen tekniikasta. Yritys valmistaa komponentteja sähköliitäntöihin ja elektronisia komponentteja hajautettuun automaatioon. Refedolle projekti oli merkityksellinen. Huomasin sen heti Refedon kuvaajien kuvaamista materiaaleista ja niiden määrästä - tähän oli panostettu. Hyvä materiaali herättää mielenkiinnon uudella tavalla. Hyvä pohjatyö aina kuvaussuunnitelmista lähtien jätti minulle aika suunnitella tarinaa, jonka halusin kertoa. Minun ei tarvinnut selaila ja pohtia, mihin kohtaan mitkin spiiikit kuuluvat ja mikä kuvituskuva kuuluu minnekin. Toki tuon kaltaista editointityötäkin on osattava, enkä vähättele sitä taitoa yhtään. Itselläni on kunnianhimo todella näyttävän visuaalisen materiaalin luomiseen ja haluan

uppoutua sen tekemiseen. Tämän mahdollistavat työt ovat olleet parhaimpia ja mieleen jääviä projektejani.

Latasin Wagon materiaalit tietokoneelleni ja työstin ensin haastattelun eli spiikin ja sitten kuvituskuvat - helppoa ja suoraviivaista. Ominta osaamistani tarvitsin kuvituskuvien luoman "tarinan" rakentamiseksi videolle. Halusin kiinnittää paljon huomiota myös äänimaailmaan ja kuvituskuvan värimäärittelyyn.

Animoimaan en nytkään päässyt. Harmikseni logot, logoanimaatiot ja muu animointiin liittyvä materiaali tuli valmiina, enkä päässyt hyödyntämään ydinosaamistani. Huomasin, että yrityksen valmiissa alku-, loppu- ja tekstiplansseissa olisi ollut aika paljon kehitettävää. Toisaalta hyödyin tarkastelusta sen, että näin, miten planssien luoja oli rakentanut koko grafiikkapaketin seuraavia toimijoita varten. Sainkin siitä itselleni hyviä vinkkejä.

Wagon ja Sleipnerin projektit olivat loppujen lopuksi mieleistä tekemistä: haasteita ja vaihtelua. Olisi hölmöä ajatella jokaisen työn olevan erilainen, haastava tai ongelmanratkaisukykyä vaativa. Tuskin mikään ammatti tarjoaa sellaista vaihtelua päivittäin. Mitä enemmän ammattitaitoa karttuu, sitä helpommaksi vaikeatkin työprosessit muuttuvat ja niistä tulee arkipäiväisiä.

5.11 Viikko 11 (21.-25.02.2022) Vertaistukea somesta

Tällä viikolla sain todellakin oppia työhaasteiden avulla. Sain jälleen Kaskelta ison työn. Asiakkaana oli Nokia Areena ja aiheena vastuullisuusviestintä. Moni yritys ei vielä hyödynnä tällaista viestintää, mutta halukkuus siihen kasvaa varmasti tulevaisuudessa. Vastuullisuusviestintä kertoo asiakkaille ja yhteistyökumppaneille paljon yrityksen arvoista ja arjen toimintatavoista.

Minulta haluttiin kolme animaatiota, joiden teemoina olivat ympäristö, ihmiset ja liikenne. Neuvottelin Kasken henkilökunnan kanssa ensin sähköpostitse. Sen jälkeen olin mukana etäpalaverissa, jossa tarkennettiin projektia. Sitten sain kuvitukset ja kuvakäsikirjoituksen normaaliin tapaan Kasken animaattorilta.

Oletin heti tämän projektin olevan haastava. En ole kummoinen hahmojen animoiija ja työn jokaisessa teemassa oli erilaisia hahmoja. Osassa tarvittiin melko monimutkaisiakin keinoja. Helpointa oli vaikkapa tanssin luominen ja vaikeinta ääripäätä edusti hahmo, joka heiluttaa lippua. Miten saisin hahmon ja lipun liikkeet näyttämään siltä, ne ovat fysiikan lakien mukaisia ja sulavia? Opettelin Youtuben Ben Marriotin videoista tavoittelemani tyylin luomista. (Marriott 2019) Lisäksi katsoin Jake In Motion -opetusvideolta, kuinka hahmoja animoidaan realistisiksi. (Jake in Motion 2018) Opetusvideossa näytetään vaihe vaiheelta, miten se onnistuu After Effectsiin ilmaiseksi ladattavalla Duik Bassel -liitännäisellä/Plug-Inillä. Onneksi Kasken graafikon tyyli oli hyvin geometrista ja kubistista. Hahmot eivät olleet perinteisen sopusuhtaisia, vaan lähes abstrakteja. Tällainen tyyli oli tuttua muista katsomistani YouTube animaatiotutoriaaleista, mutta tekeminen minulle vierasta. Tämä oli minusta iso haaste, mutta sain perusteet selville.

Luoja kiitos sosiaalinen media on olemassa. Hienoa, että on ihmisiä, jotka lataavat sinne jatkuvasti sisältöä. YouTube on kieltämättä tärkein animaatioiden opettelu kanava. Se antaa myös tietoa siitä, miten animointi kehittyy. Animoinnilla on mainosten tekemisessä vielä vähäinen osa kaikkeen tuotantoon verrattuna. Ainakin minusta on tuntunut siltä muistellessani, millaisia projekteja isohko yritys Kaski toteuttaa. Niinpä myös animoinnin eri tyyleistä ja tekniikoista on vaikeaa löytää kirjallisia, ajantasaisia oppaita. Liikkuvaa kuvaa opitaan parhaiten seuraamalla liikkuvaa opetuskuva. En häpeile lainkaan tunnustaa YouTube merkitystä, sillä sen käyttö on nykyaikaa. Se on ehtymätön, uusiutuva lähde. Täytyy tietenkin tietää, mitä etsii.

Niinpä työskentelin katselemalla YouTubea. Esimerkiksi YouTube Vox on yksi parhaimmista kanavista seurata esim infograafien suunnittelua sekä yksinkertaisten karttojen ja kuvien käyttöä modernilla tavalla. (Vox YouTube 2022) Aikaa kului, vuodatin muutamia kyyneleitä ja koin onnistumisen hetkiä. Se oli tuskallista mutta palkitsevaa. Käytin kaikki ongelmanratkaisutaitoni, kun en ymmärtänyt, kuinka ihminen saadaan liikkumaan anatomisesti ja fyysisesti oikein. Tutkiessani elävien ihmisten liikkumista arkisissa tilanteissa tajusin, kuinka vaikeaa on kuvata tuttuakin tutumpia toimintoja hahmojen tekemänä.

Vaatii aikamoista nöyryymistä huomata, että kävelemisen kuvaaminen on uskomattoman vaikeaa. Tämä oli yksi opettavaisimpia projektejani.

5.12 Viikko 12 (28.02.-04.03.2022) Työn arvo

Viime viikon syvän paneutumisen ja pitkäjänteisen työskentelyn jälkeen uusia tehtäviä ei tullut. Sen sijaan tutkin 17 vanhan projektin kommentit ja tein korjaukset. Nyt nautin siitä, ettei minun tarvinnut luoda uutta, vaan saattaa keskeneräiset projektit loppuun. Korjauspyynnöt olivat pieniä, joten 17 eri projektin viimeisteleminen ei ollut utopistinen tavoite, vaan helppo saavuttaa. Suurin haaste oli jälleen epätietoisuus siitä, mitkä kommentit tulivat alkuperäiseltä asiakkaalta ja mitkä omalta asiakkaaltani Refedolta tai Kaskesta. En ollut edelleenkään ollut mukana aloituspalavereissa ja se sai minut pohtimaan, tunsinko aihepiirin riittävän hyvin ja tajusinko, mitä toivotaan. Viikkoon sisältyi monia yhteydenottoja ja palavereita niin sähköpostin, kuin erilaisten viestintäalustoiden, kuten Google Meet ja Microsoft Teams kautta.

Mielessäni heräsi ajatus siitä, kuinka olen kaivannut sosiaalista kanssakäymistä eri ihmisten kanssa. Havahduin siihen, että toimin joka päivä kotonani yksin ja olen harvoin kenenkään kanssa tekemisissä, muuten kuin sähköpostitse ja tämä on jatkunut koko korona-ajan. Aika on ollut huono omien kontaktien ja verkostojen luomiselle. Minut on korona-aikana pelastanut se, että olen saanut kumppaneikseni sellaisia toimijoita, jotka ottavat minuun aina yhteyttä tarvitessaan ja heidän taloutensa on kestänyt koronan. Asiakkaita on riittänyt. Välillä kyseenalaistan senkin, mistä hyvä tilanne johtuu: olenko työssäni oikeasti hyvä vai onko hinnoitteluni niin halpaa, että minä olen järkevä valinta tekijäksi. Olenko vain onnekkaasti päässyt tunkeutumaan johonkin väliin, josta löydän toimeentuloni jopa hyvin miellyttävällä tavalla? Oman työn hinnoittelu on aina ollut itselleni todella iso haaste. En ymmärrä, miten loisin sille selvät kriteerit. Ehkä olen itse vain säyseä laskuttamaan työni niin, että kattaisin yhden vaativan projektin tuloilla koko kuukauden elantoni. Enkä edes tiedä, haluaisinko sellaista elämää.

Tällä hetkellä olen määritellyt työni arvon siten, että työn on oltava kannattavaa. Ilmeisesti tämä maltillisuus on kannattanut: saan kehittää itseäni erilaisissa pienissä projekteissa päivittäin. Ymmärrän sen, että suuren budjetin projektit vaativat aikaa, uskomatonta panostusta kaikkiin pieniin yksityiskohtiin sekä hurjaa teknistä taitoa. On houkuttelevaa tehdä jotain isoa isolle asiakkaalle. Kuitenkin pidän välillä myös pikkuprojektien näpertelystä, koska kohtaan paljon erilaisia asiakkaita ja hyvin erilaisia projekteja. Tienaisinko enemmän isoissa projekteissa, en tiedä, mutta tärkeintä on jatkuva toimeentulo ja itseni kehittyminen. En halua kuitenkaan joutua tilanteeseen, jossa raadan pikkutöiden parissa ja elän pelkällä hernekeitolla. En uskaltaisi ylihinnoitella itseäni ja jäädä isojen "saaliiden" varaan. Tiedostan koko ajan kiinteät ja yllättävät kulut: työeläke, toimistotarvikkeiden hankinta, koneen osien hankinta ja yllätyksellinen hammaslääkärissä käynti. On tärkeää arvioida oma hintansa ja arvo omalle työlleen niin, että kysyntä, hinta ja omat menot kohtaavat.

5.13 Viikko 13 (07.-11.03.2022) Rohkeita omia päätöksiä

Viimeisen päiväkirjaviikkoni aikana tunsin varmuutta tehdä epävarmoissa tilanteissa itsenäisiä ja rohkeita päätöksiä. Ensimmäinen projekti oli Refedon välittämä Rejlersin asiakasreferenssivideon korjailu. Rejlers on ruotsalainen yhtiö, joka toteuttaa palveluita asiakkailleen teollisuuden, energian ja rakentamisen tarpeisiin. Minä en ollut tehnyt alkuperäistä videota.

Kuvauksissa yhdellä näyttelijöistä oli ollut yllään työtakki, jossa oli vanhentunut Rejlersin logo. Asiakas halusi nyt vaihtaa uuden logonsa näkymään työtakissa. Esitin Refedolle, että kaiken kaikkiaan 13 videopätkän korjailu olisi työmäärältään suuri sekä joidenkin klippien osalta miltei mahdotonta tehdä. Ehdotinkin siis, että poistan takin etupuolelta kokonaan logon. Videoissa näkyy vain ilman logoa oleva takki. Henkilöä oli kuitenkin kuvattu muutaman kerran takaa päin, jolloin näkyvissä oli vanha logo suurempana. Niinpä sijoitin näihin klippeihin uuden logon takin selkämykseen. Olen aiemminkin tehnyt samantyyppisiä logon tai elementin poistoja piilottamisia. Kokemukseni perusteella tiesin, mikä olisi järkevin ja nopein ratkaisu toteuttaa vaihdokset.

Videopätkät, joihin tuli uusi logo, onnistuivat hyvin. Haasteellisinta oli saada uusi lisätty elementti näyttämään aidolta, koska videon henkilö liikutti rintakehäänsä puolelta toiselle ja tällöin myös valotus muuttui. Käyttämäni After Effectsin oma liikkeen seuranta ei ole niin kehittynyttä, että lopputuloksesta tulisi täysin realistinen, mutta aivan hyväksyttävä siitä tuli.

Toinen isompi projekti oli tehdä tutulle asiakkaalle, Sleipnerille kaksi erilaista simulaattorin opastusvideota. Toinen, iso simulaattori oli tarkoitettu kaivinkoneiden käyttöön ja toinen oli liikuteltava mobiiliversio simulaattorista. Olin mukana useassa palaverissa asiakkaan kanssa, jotta kaikki olisi selkeää ja ymmärtäisän, mistä simulaattorin osasta milloinkin puhutaan. Näin työ sujui mukavan suoraviivaisesti. Asiakas oli itse kuvannut materiaalinsa ja toimitti selkeän käsikirjoituksen, joista selvisi, kuinka kukin simulaattori kasataan, käynnistetään, sammutetaan ja pakataan takaisin pakkaukseensa. Neuvottelin tarkasti aikataulun ja tutkimme yhdessä materiaalin. Tuntui mukavan sujuvalta, kun asiakas oli aktiivisesti mukana ja tunsin kehittyneeni vuorovaikutustaidoissa. Vaikka välillä koin joidenkin itsestään selvien asioiden käsittelyn turhanakin, tuntui hyvältä olla täysin varma. Molempiin videoihin lisäiltiin vielä lopuksi yksinkertaiset tekstiplanssit tuomaan lisäinformaatiota tarvittaviin kohtiin. Varmuus tuo omanlaistaan tyydytystä.

Lopuksi ehdin aloittaa uuden animaation kuvakäsikirjoitusta. Aiheena oli Proseduuri-yrityksen tuote Primavista. Se on taloudenohjauksen ohjelmisto, jonka tarkoitus on helpottaa ja vähentää yrityksen taloudenhallinnan työtaakkaa. Projektin toteuttamistapa oli täysin uusi itselleni. Tulevissa kuvauksissa käytettäisiin greenscreeniä eli vihreää kangasta, jonka edessä henkilö esittelisi Primavista-ohjelmistoa. Animointivaiheessa tuo vihreä kangas tultaisiin poistamaan, jolloin hahmon voi sijoittaa mihin tahansa uuteen ympäristöön. Tähän haluttiin vielä lisätä sellainen twisti, että hahmo avaisi, koskettelisi ja siirtelisi joitain elementtejä. Nämä lisättäisiin jälkituotantovaiheessa animaatioilla videolle. Hyödynsinkin rohkeasti mielikuvitustani ja kehitin monia tapoja, joilla voitaisiin mielenkiintoisesti luoda interaktiivisuutta elementtien ja kertojan välille. Asetin tässä haasteen tuotetta esittävälle näyttelijälle. Hänen täytyisi kuvauksissa osata heittäytyä ja eläytyä monipuolisesti. Ilman hänen täyttä

panostaan lisätyt animaatiot voisivat vaikuttaa hieman tönköiltä. Jäin luottavaisena odottamaan kuvauspäivän tuloksia ja materiaaleja työstettäväksi.

6 Pohdinta

6.1 Osaamisen kehittyminen päiväkirjajakson aikana

Oppimispäiväkirjan pitämisen ajanjakso näyttää kalenterissa varsin lyhyeltä. Sen aikana on kuitenkin tapahtunut paljon. Vaikka aluksi käytin oppimisen pohdintaan vain pienen hetken viikoittain, päiväkirjan pito muistutti minua tuon hetken mielekkyydestä. Oppimispäiväkirja on ollut erinomainen oppimistapa, kun halutaan kiinnittää huomiota oppimisprosessiin. Kirjoittaessani palautin mieleeni, olinko oppinut jotain uutta viikon aikana, mikä oli hyödyllistä ja mihin seuraavaksi aion tähdätä. Reflektointi on ollut jatkuvaa.

Seuraavassa käsittelen kehittymistäni luovuuden ja teknisen taitamisen näkökulmista. Mielestäni visuaalisen näkemisen ja viestimisen oppiminen on samanlaista kaupallisen ja epäkaupallisen animaation taitajille. Samoin on teknisen osaamisen laita: perustavanlaatuiset taidot on osattava, teki sitten taidetta tai mainontaa.

Visuaalisen viestinnän oppiminen edellyttää ympäröivän maailman havainnointia tietoisin, uteliain silmin. Olen opetellut näkemään asioita ja ihmisiä animoijan tavoin. Katselen ympäristöäni korostuneen tietoisesti: ihmisiä raitiovaunussa, taideteoksia, sarjakuvia, kirjojen kansia ja luontoa. Seuraan lehti-, televisio- ja internetmainonnan muuttumista, trendejä ja mielenkiintoisia ideoita.

Vaikka teen kaupallista työtä, havainnoin maailmaa luovan taiteilijan tavalla. Luinkin tästä mainion artikkelin Animation World Networkin sivuilta. Artikkelissa "Observation, observation, Observation..." korostettiin herkeämätöntä ympäristön tarkkailua osana kehitystä hyväksi animoijaksi (Clark & Ford 2000).

Taitavat tekijät tarkkailevat ihmisiä, koneita ja eläimiä ja usein videoivat asioita luonnollisessa ympäristössä, vaikkapa puistossa tai urheilukisoissa. Verrattuna mainosten näyttelijöiden eleisiin oikeissa tilanteissa kuvattujen ihmisten eleet ovat aitoja. Niitä tutkimalla voi havaita hahmojen ja liikkeiden olennaisimman luonteen. Kuvattuja videoita kannattaa myös hidastaa, koska silmä ei ehdi havaita kaikkea tapahtuman nopeudella.

Animoinnin teknisen puolen oppiminen on hidasta. Mahdollisuudet ovat rajattomat ja tyylit muuttuvat koko ajan. Voisi helposti olettaa, ettei osaamisessani tapahtunut mitään läpimurtoa tai hyppäystä lyhyenä aikana. Animoinnissa tai missään muussakaan työssä ei kolmessa kuukaudessa pysty oppimaan mitään mullistavaa. Tiedän, että osaan nyt tehdä kaksiulotteista liikegrafiikkaa, mutta seuraava suuri kehityskohde olisi kolmiulotteisen mallinnuksen ja animoinnin opiskelu, jotta voisin tehdä todella isoille yrityksille televisiomainoksia. Tekniikan opettelu vie vuosia ja tarvitsisin ympärilleni ison tiimin, jotta työ olisi kustannustehokasta. Olenkin hyväksynyt hitaan oppimisen polun. Projekti projektilta opin jonkin pienen asian, vaikkapa jonkin After Effectsin työkalun käytön. Tutkin säännöllisesti erilaisia online-opetussivustoja verkossa ja olen opiskellut jo yhden animointikurssin.

Animointi perustuu kuvan käyttöön. Sillä on huomioarvo, tietoarvo ja se tuottaa myös esteettisen elämyksen. Asiakkaiden toiveet tapaavat perustua kuvan tai animaation tietoarvoon. Animaation on kerrottava selkeä viesti. Tämä viesti on usein lähtökohta ja se faktapohja, johon työni perustuu. Olen huomannut, että esteettisyys ja huomioarvo kulkevat usein käsi kädessä. Esteettisesti miellyttävällä viestillä on huomioarvo, koska esteettisyys huomataan, oli se sitten muotojen, värien tai liikkeen luomaa. Näin luodaan usein elämys ja saadaan katsoja lukemaan koko viestin. Pyrin aina siihen, että työssäni ovat mukana nämä elementit. Keinoja on lukemattomia ja se tekeekin työstä haasteellista ja kiinnostavaa.

Olen pyrkinyt vahvistamaan ja ylläpitämään jo olemassa olevia taitojani tutkimalla vanhoja töitäni. Olen jalostanut aiempia ratkaisuja uusissa projekteissa tietäessäni, että asiakkaat ovat olleet niihin tyytyväisiä. Vanhojen

töiden tarkastelu on tuottanut tyydytystä myös siten, että olen nähnyt kehittyväni. Kun olen työstänyt Refedon tai Kasken showreeleja, olen saanut käsityksen myös siitä, millaisia töitä kollegani ovat arvostaneet ja halunneet nostaa esiin. Niiden tutkiminen on antanut vertailupohjaa oman osaamiseni arviointiin. Aion tulevaisuudessakin palata välillä menneeseen ja ammentaa onnistumisista hyviä ratkaisuja uusiin työtehtäviin. Kun olen kertaalleen opiskellut jonkin tekniikan tuskallisen hitaasti, mutta sinnikkäästi, en unohda sitä. Siitä on tullut pääomaani.

6.2 Yrittäjyyden kehittyminen

6.2.1 Työn järjestelyt ja aikataulutus

Päiväkirjan pitämisen ajanjaksolla olen saanut paljon uusia ajatuksia yrittäjyyden haasteista ja vaatimuksista. Näiden havaintojen ansiosta olen pyrkinyt järjestelemään työtäni uudelleen. Olen myös saanut rohkeutta keskustella työtavoista yhteistyökumppanieni kanssa. Sain myös ilmaistua perusteita muutosehdotuksille, kun olin ensin kirjoittamalla selkiyttänyt omia ajatuksiani. Kirjoittaessani päiväkirjaa huomasin, että tulevaisuuden kehittymistavoitteeni täsmentyivät. Jouduin kylläkin välillä jopa kyseenalaistamaan jatkamisen freelancerina. Yritin ajatella ja kuvata ajatuksiani mahdollisimman avoimesti ja rehellisesti.

Esittelen seuraavaksi, kuinka olen kehittynyt yrittäjyyden osa-alueilla. Luettuani päiväkirjaani pystyin helposti listaamaan töiden järjestelyyn, viestintään ja ajankäyttöön tarvittavia parannuksia. Osan niistä olen jo ehtinyt toteuttaa. Kuvaan myös taloudellisen osaamisen, lähinnä hinnoittelun vaikeutta. Lopuksi kuvaan tulevaisuuden haaveitani niin animaation osaajana kuin tasapainoista elämää elävänä yrittäjänä.

Olen melko kurinalaisesti noudattanut työpäivinäni selkeää aikataulua, vaikka yksinäinen etätö voi houkuttaa lipsumisiin. Osansa on koronallakin -

houkutusia ei juuri ole ollut. Aikataulurutiineihini on pakottanut myös tiivis yhteistyö Refedon ja Kasken kanssa. Toimistoissa aamu on palaverien ja muun viestinnän aikaa ja siten myös minulla.

Työskentelyni on nopeutunut huomattavasti, koska olen voinut jalostaa vanhoja ratkaisujani, eikä enää ole tarvinnut aloittaa aivan alusta. Olen ottanut tavaksi tutkia ensimmäiseksi asiakkaan nykyiset kotisivut. Niiden avulla olen tutustunut aihepiiriin, käsitteisiin ja yrityksen itselleen luomaan imagoon. Samalla olen tutkinut nopeasti, miten yritys on aiemmin mainostanut itseään. Vähitellen olen saanut töitä jo entuudestaan tutuilta asiakkailta. Heidän ajattelutapansa ja makunsa ovat olleet tuttuja ja siten työskentely on myös nopeutunut. Lasken aina aikatauluarviooni mukaan pienen oppimiseen ja tutustumiseen käytettävän ajanjakson. Tuo aika ei ole pitkä, mutta se kehittää ammattitaitoani. Saatan myös puristaa illastani lyhyen tovin ennen nukkumaanmenoa jonkin somesisällön katsomiseen, jotta pysyn trendien tasalla.

Kun silmäilen päiväkirjani alkuaikoja, huomaan, että alussa viikoittainen työ oli selviytymistä kireiden aikataulujen paineissa. En uskaltanut kertoa selvästi, kuinka paljon animointi vie aikaa. En itsekään aina osannut ennakoida tulevia ongelmia, enkä ymmärtänyt varautua korjailu- ja muutospyyntöihin. Nykyisin muodostan jo nopeammin käsityksen ajasta, jonka tarvitsen. Uskallan sanoa reilusti, millaiseen aikatauluun venyn. Minulle on hahmottunut aiempaa selvemmin viikoittaisen ja kuukausittaisen työskentelyn aikataulullinen kierto. Tajuan, että osa tehtävistä on aina kesken tai "lepää", mutta uutta on aloitettava. Jo valmiiksi luulemanikin työt voivat palata takaisin työstettäviksi. Ei ole olemassa sitä hetkeä, jolloin kaikki on tavallaan valmista ja voin huokaista. Tämä työ ei ole sen tyyppistä. Lepohetket on itse luotava jatkuvan työskentelyprosessin keskelle. Alussa minun oli muistutettava itseäni pitämään ruokataukoja. Tärkeä tauottaja oli koirani, joka vaati lenkkejään. Olen tottunut tulevien ja menevien töiden virtaan jo paremmin. Enää ei ole tarvetta pakottaa itseään pitämään taukoja tai vapaa-aikaa. Tarkoitan, että niiden pitäminen ei ahdistaa, kuten ennen. Aikataulutukseen kuuluvat töiden lisäksi yhtä tärkeinä osina ystävien tapaaminen, urheileminen ja rentoutuminen. Työ jatkuu tauoista

huolimatta. Yksittäiset tehtävät valmistuvat, mutta virta vierii koko ajan. En voi odottaa, että kaikki olisi tehty, jotta ansaitsen tauon.

6.2.2 Viestintä

Työtäni hankaloittaa edelleen puutteellinen viestintä. Koska teen edelleen eniten töitä pienelle Refedolle, jossa työtehtävät ovat hyvin päällekkäisiä ja niiden rajat liukuvia, saan välillä ohjeistukset myyntihenkilöstöltä ja välillä johtajilta. En aina ole vakuuttunut siitä, onko ohjeistuksen antaja perillä asiakkaan toiveista tai ymmärtääkö hän animoinnin mahdollisuuksia. Oma työskentelyniäkään ei ole pelkkää animointia, vaan teen välillä tavanomaista videoiden editointia. Ymmärrän, että pienessä yrityksessä kaikkien on välillä tehtävä kaikkea.

Sain paljon hyötyä Refedon kehityskeskustelusta. Toin esille sen, että haluaisin olla enemmän mukana projektin alussa ja kohdata asiakkaan kertoakseni animaation mahdollisuuksista. Tämä oli selvästi heidänkin tavoitteensa. Se ei kuitenkaan ole ollut ajallisesti aina mahdollista, koska työstän jatkuvasti videoeditointeja. Yritämme vastedes lisätä yhteisiä aloituspalavereja, jotta pääsisin nopeammin perille yrityksen alasta, tuotteesta ja toiveista. Tällöin pääsisin myös esittelemään animointia tavanomaisen asiakaskokemusvideon vaihtoehtona tai lisänä sitä. Näin Refedokin saisi lisäarvoa tuotannolleen ja taloudellista hyötyä.

Pelkkä tarvittavan ajan löytäminen ei kuitenkaan vielä riitä. Ammattitaitoni ei vielä riitä tuottamaan nopeasti hienoja animointiehdotuksia, jos olen muutama minuutti aiemmin saanut ensikosketuksen aiheeseen. Minun olisi saatava edes hiukan ennakkotietoa yrityksen alasta, mainostettavasta asiasta ja edes löyhä käsitys toiveista ennen aloituspalaveria. Luulisin, asia voitaisiin järjestää helposti ja rutiininomaisesti lyhyen sähköpostiviestinnän avulla heti, kun Refedo tai Kaski ovat sopimassa asiakaspalaveria.

Olen saanut lähes kaikki omat, itse hankkimani asiakkaat aiempien töideni perusteella. En ole markkinoinut itseäni, saati luonut suhteita kuppiloissa tai "kokkareilla". Olen ottanut tietoisesti hanakasti vastaan vaikeita projekteja, koska haluan kerryttää referenssitöiden määrää. Olen tietoisesti yrittänyt ylittää itseni myös niissä tehtävissä, joissa asiakkaan odotukset ovat olleet vaatimattomat. Olen tarjonnut jotain yllättää ja ylimääräistä ja jäänyt toivoakseni asiakkaan mieleen. Tämäkin on markkinointia. Uskon, että hyvä kello kauas kuuluu.

6.2.3 Talous

Yrittäjyyteen kuuluvat taloudenhoidon työt ovat tulleet nopeasti tutuksi. Mikäli rahan riittävydestä huolehtimista ei lasketa, taloudenpidon rutiinien oppiminen on ollut ehkä helpointa yrittäjyydessä. Taitojen merkitystä en silti vähättele. Tavallista on, että työstä saa laskutettua vasta pitkän ajan sen jälkeen, kun työ on valmistunut. Haasteellista tässä tilanteessa on rahojen riittävyys ja se, että työn suorittamista varten on hankittava tietokoneen osia, liityttävä eri verkostoihin sekä kuva- ja animaatiopankkeihin, jotta työtä voi tehdä. Valitsin toimintatavaksi kevytyrittäjyyden, mikä tarkoittaa sitä, että minulla on y-tunnus, mutta kaikki kirjanpito ja laskutukseen liittyvät toimet hoitaa Osuuspankki. He perivät viisi prosenttia laskutuksen arvosta aina 30.000 euroon saakka. Sain tietoa kevytyrittäjyyden aloittamisesta, vakuutuksista, verotuksesta ja ammattiliitoista Minna Kurrin (2009) opinnäytteestä Opas kevytyrittäjyyteen. Sain tarvittaessa apua myös isältäni, jolla on toiminimiyritys.

Olen pohtinut aiemmin työni arvon määrittelyä viikon 12 yhteenvedossa eli Työn arvo-kappaleessa. Yritin määrittellä tekemilleni töille laskutusperiaatetta tutkimalla Aku Korhosen opinnäytettä Pienyrityksen talous. (Korhonen, A. 2016) Opinnäytteessä havainnollistettiin tuotteen hinnan määräytymistä monen tekijän perusteella. Totesin, että alkuvaiheessa hinnoitteluni määräytyi selkeästi markkinoiden mukaan, jolloin Refedo tai Kaski saneli tuntipalkan ja työn keston. Huomasin, että olen toisinaan tyytynyt hinnoittelussani alarajaan eli sopeutunut siihen, että juuri ja juuri saan kiinteät kuluni maksettua. Olen kuitenkin opetellut

määrittelemään hinnoittelua tavoitepohjaisesti: päästessäni mukaan alkuneuvotteluihin yritän uumoilla, paljonko asiakas olisi valmis maksamaan lisää saadessaan tavalliseen mainosvideoon mukaan tasokasta animaatiota. Samoin ilmoitan päättäväisesti, paljonko aikaa tasokas työ vaatii. Voin siis vaikuttaa tuloihini paremmin. Tiedän silti vieläkin aloittelevana yrittäjänä laskuttavani välillä liian vähän ja käyttäväni toisinaan liikaa aikaa työn hiomiseen. Nykyisellään työskentelyni on kannattavaa. Rahat riittävät juuri elämiseen, mutta en voi laittaa mitään säästöön. Kun vertaan tulojani yleiseen tulotasoon, ansaitseen kohtuullisen hyvin. Eläminen Helsingissä on kuitenkin niin kallista, etten voi säästää omaan asuntoon tai matkailla liiemmin.

6.2.4 Asiantuntijuus

Jo päiväkirjajakson alussa pystyin tarjoamaan minua eniten työllistäville yrityksille animaation tekemisen asiantuntijuutta, vaikka se on vielä vähäistä. Varmuuteni asiantuntijana on kasvanut nopeasti. Selvin merkki tästä itselleni oli se, että kolmen kuukauden aikana tein jatkuvasti projekteja, joista asiakkaat halusivat tyytyväisinä maksaa. Olen saavuttanut sellaisen tason, että ammattitaitoni on ainakin riittävän hyvää. Voin kutsua itseäni ammattilaiseksi, mutta en ehkä vielä asiantuntijaksi. Tämän työjakson aikana on tullut kyselyitä sellaisiin tehtäviin, joihin taitoni eivät riittä tai tiedän, että joudun käyttämään tekemiseen niin paljon aikaa, ettei kukaan hyödy. Tämänkin tiedostaminen ja myöntäminen on osa ammattitaitoa.

Jaoin alkuanalyysissa asiantuntijuuden neljään eri näkökulmaan.

Prosessiosaamisen näkökulmasta olen oppinut paljon, sillä olen oppinut ymmärtämään asiakkaiden tarpeita ja olen vankasti sitä mieltä, että asiakkaan tyytyväisenä pitäminen on yksi tärkeimmistä asioista, jotta asiakassuhteet säilyvät hyvinä ja asiakkaat tarjoavat uusia projekteja ja työtehtäviä. Verkostoni on laajentunut pääosin sen avulla, että asiakkaat ovat suositelleet minua muille asiakkaille ja välittäneet tietoa siitä, että toimin ammattimaisesti ja työni jälki on hyvää. Samoin heille on ollut merkityksellistä se, että olen hoitanut

asiakassuhteet siten, että hankalia tilanteita ei ole syntynyt ja olen toiminut joustavasti tilanteissa kuin tilanteissa.

Tätä on tietenkin vahvasti tukenut se, että substanssiosaamiseni on kehittynyt ja olen itse aktiivisesti toiminut omien taitojeni parantamiseksi. Olen usein pyrkinyt lisäämään töihin jotakin ylimääräistä, joka on vaikuttanut positiivisesti asiakkaiden kokemukseen. Tämän osaamisen kehittämiseksi olenkin tutkinut paljon muiden tekemiä töitä ja etsinyt internetistä esimerkkejä eri ratkaisuista. Samalla olen tietenkin kehittynyt ammattilaisena ja kohottanut omaa ammatillista osaamista.

Päiväkirjan pitämällä on ollut merkittävä rooli siinä, miten kehittämisosaamiseni on parantunut. Se on pakottanut minut pohtimaan niitä eri prosesseja, jotka ovat lisänneet omaa osaamistani ja ammatillisia valmiuksia. Reflektoinnin oppiminen on ollut hyvä työkalu silloin, kun työtehtävä on ollut haastava tai asiakas ei ole ollut tyytyväinen. Asian pohtiminen monesta näkökulmasta on usein ollut avain hyvän ratkaisun löytymiseen ja työtehtävän saattamisen loppuun kunnialla.

Työyhteisöosaamiseni huomaan kehittyneen siinä, kuinka laajemmin nyt ymmärrän, mitä prosesseja kuhunkin hankkeeseen liittyy ja kuinka jokaisella hankkeessa mukana olevalla ihmisellä on tietty rooli. Samalla olen oppinut huomaamaan ja ymmärtämään oman asemani koko ketjun osana sekä sen, kuinka voin vaikuttaa paremmin lopputulokseen. Olen joissakin yhteyksissä tuonut esiin, kuinka kokonaisuuden prosesseja voisi muuttaa, jotta vältetään esimerkiksi informaatiokatkoksilta ja epärealistisilta odotuksilta.

Asiantuntijaksi kehittyminen näkyy myös siinä, että päiväkirjan sisältö on muuttunut entistä enemmän sisäiseksi tutkiskeluksi. Aluksi raportointini poukkoili työtehtävien ja aikataulujen selostamisessa. Vähitellen eri töiden tekeminen alkoi herättää enemmän ajatuksia siitä, miten suhtaudun työhöni ja mitä haluan.

Opinnäyteprosessin aikana olen oppinut myöntämään, että oppiminen on tuskallista ja hankalaakin. Intohimo itsensä haastamiseen ajaa silti eteenpäin. Hyväksi tulemisen hinta on maksettava. Tämän tunnustaminen on asiantuntijuuden ydin. On opittava vielä lisää kärsivällisyyttä ja annettava kasvulle aikaa.

Olen miettinyt, olisiko järkevää kehittää itseään jossakin isossa yrityksessä, joka tarjoaisi kehityspolun ja koulutuksen. Minun ei tarvitsisi huolehtia nykyiseen tapaan toimeentulosta, laitteista ja yrittäjyyden rutiineista. Pääsisin ehkä keskittymään selkeämmin tekniseen ja visuaaliseen osaamiseen sillä tavoin. En joutuisi myöskään stressaamaan, onko jokainen suoritus varmasti niin hyvä, että saan jatkossa töitä. Toisaalta en ole vielä aivan varma, pystyisinkö ottamaan vastaan ison yrityksen isot haasteet. Olenhan ymmärtänyt, että oppiminen tapahtuu hitaasti. Koitan ajatella asiaa optimistisesti. Yritän nyt parhaani freelancerina ja jos poljen kehityksessä paikallani, minulla on vaihtoehtoja.

6.2.5 Tulevaisuus

Minun on annettava itselleni aikaa kehittyä. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että käyttäisin jokapäiväisestä arjesta kohtuuttomasti aikaa työntekoon muihin elämänalueisiin verrattuna. Päin vastoin - on etsittävä tasapaino nuoren aikuisen elämään. Ymmärrän, että jatkossakin yrittäminen ja freelancerina olo vaativat paljon asiakassuhteiden hoitoa, aikataulullista ja taloudellista valmistautumista seuraavaan viikkoon tai kuukauteen ja jatkuvaa pohdintaa, onko toimintani tällaisessa muodossa kannattavaa.

Olen aiemmin nähnyt tulevaisuuden selvästi vääjäämättömänä etenemisenä kohti isompia asiakkaita ja isompia projekteja niin raha kuin työmäärissä. Olen siis ajatellut, että jonakin päivänä olen itse määrittelemälläni huipulla, jota en edes itse vielä osaa kuvitella ja silloin olen onnistunut työssäni. Tämän päiväkirjan kirjoittaminen on muuttanut ajattelussani eniten sitä, että olen oikeasti alkanut pohtia ja kyseenalaistaa omia ajatuksiani vääjäämättömästä

huipulle etenemisestä - asiasta, jonka vielä puoli vuotta sitten uskottelin itselleni olevan koko tämän freelancerurani suola. En vähättele entistä "opettele - suorita - kehity - ole herkeämättä pinnalla" -ajattelua. Ajatuksissa ei sinänsä ole mitään väärää. Kaiken ydin on suhteuttaa ammatilliseksi osaajaksi tuleminen siihen, mitä muuta elämä pitää sisällään.

Pohtiessani omaa ryhtymistäni yrittäjäksi tutustuin Tuomas Kettusen opinnäytetyöhön "Yrittäjyyden hyvät ja huonot puolet: matkailualan pienyrittäjyyden erityispiirteet". Siinä hän on luonnehtinut yrittäjille tyypillisiä luonteenpiirteitä ja suhtautumista työhön. Voin samaistua siihen yrittäjätyyppiin, jota ajaa voimakas halu jatkuvaan itsensä kehittämiseen ja tahto löytää aina parempia ratkaisuja. Tunnen hetkittäin myös flow-elämyksiä, kun taitotasoni ja haasteet kohtaavat optimaalisesti. Sen sijaan haluan vastustaa monille yrittäjille tyypillistä tapaa uhrata työlle koko yksityiselämänsä. Päiväkirjaprosessin aikana huomasin, kuinka tärkeää on tasapainon löytäminen.

Lukiessani päiväkirjaani tajuan sen henkilökohtaisuuden. Prosessi on ollut itsekkäästi hyvin omia etujani ajava ja rehellinen. Aitoudessaan se ehkä innostaa muita samaa työtä opettelevia kuulostelevaan ja kirjaamaan omaa arkeaan tavoitteiden löytymiseksi. Itselleni on selkiytynyt käsitys mainosalan ja freelancertyön vaativuudesta ja siitä, että onnistuminen edellyttää työn ja muun elämän tasapainoa. Omistan koiran, joka kaipaa huomiota, huolenpitoa ja aikaa. Minulla on ystäviä, jotka tarvitsevat täysin samaa. Sitten olen minä itse: rakastan työtäni. Yksi tärkeimmistä asioista on kehittyminen ja ongelmien ratkaiseminen. Haluan luoda asiakkaille joka kerta jotain piirun verran parempaa, kuin mitä he ovat odottaneet. En pysty siihen ilman rentoutumista. En pysty kehittymään kokematta elämää laajemmin.

Miten näen siis tulevaisuuden? Näen sen jonkinlaisen balanssin saavuttamisena työn ja arjen välillä. Muistutan itseäni vaihtoehdoista. Minä itse teen valinnat: ei väkisin, ei kenenkään pakosta, vaan intohimosta kehittyä. Haluan oppia ainakin kolmiulotteisten animaatioiden tekemisen perustaidot. Haluan antaa siihen itselleni aikaa. Uskon kolmiulotteisten animaatioiden

yleistyvän entisestään ja tarjoavan minulle mielenkiintoisia uusia työmahdollisuuksia.

Haluan olla sellainen ammattilainen, joka seisoo töidensä takana, pysyy kehityksessä mukana ja tarkkailee trendejä sekä maailmaa. Tärkeimmät asiat ovat oman itseni tunteminen ja oman elämäni laaja-alainen ymmärtäminen. On osattava rauhoittua ja nähdä, mikä elämässä tärkeintä ja mikä on työn osuus siitä kussakin elämänvaiheessa.

Lähteet

- Adobe. 2022. <https://www.adobe.com/fi/products/catalog.html>. 01.04.2022.
- Arola, S. 2017. Markkinointiviestintäsuunnitelman toteuttaminen vuosikellona. Satakunnan ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2017103016401>. 11.02.2022
- Blazer, L. 2015. Animated Storytelling: Simple Steps For Creating Animation and Motion Graphics. Peachpit Press.
- Burke, M. 2008. The Principles of Successful Freelancing. <http://ngnwebs.com/IMG/pdf/freelancer1-99giveaway.pdf>. 02.04.2022
- Brusila, R. 2003. Monenlaisia kuvia kuvallisen esittämisen kategorioista. Teoksessa Ylimarttila, S. & Brusila, R. (toim.) Kuvittaan. Käyttökuvan muotoja, merkityksiä ja mahdollisuuksia. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino, 9-18.
- Clark, K & Ford, M. 2000 Observation, observation, observation. <https://www.awn.com/animationworld/observation-observation-observation>. 7.3.2022.
- Cristiano, G. 2011. The Storyboard Artist - A Guide to Freelancing in Film, TV And Advertising. Michael Wiese Productions.
- Fulmore. 2012. Sisäinen viestintä. <https://materiaalit.fulmore.fi/markkinointiblogi/blogi/sisainen-viestintä-tärkeää>. 01.04.2022.
- Hanikka, T. & Koljonen, S. 2006. Visuaalisuus Wiestii Werkossa. Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-2006465>. 01.04.2022.
- Helakorpi, S. 2009. https://arkisto.uasjournal.fi/osaaja_2009-4/Helakorpi%20PDF.pdf. 02.04.2022.
- Huovila, T. 2006. "Look" – visuaalista viestisi. Hämeenlinna: Karisto oy. Jake in Motion 2018-2022. <https://www.youtube.com/watch?v=i63vPXJ00r0>. 16.12.2021 ja 22.2.2022.
- Jarvis, P. 2019. Company of one: Why staying small is the next big thing for business. Lontoo. Penguin Business.
- Keränen, V., Lamberg, N. & Penttinen, J. 2003. Digitaalinen viestintä. Jyväskylä: Docendo Finland Oy.
- Kettunen, T. 2021 Yrittäjyyden hyvät ja huonot puolet: matkailualan pienyrittäjyyden erityispiirteet. Opinnäytetyö. Haaga-Helia Ammattikorkeakoulu Oy. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202103223659>. 9.3.2022.
- Korhonen, A. 2016 Pienyrityksen talous. Opinnäytetyö. Savonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2016120118627>. 8.3.2022.
- Kurri, M. 2019 Opas kevytyrittäjyyteen. Opinnäytetyö. Saimaan Ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2019120424705>. 10.3.2022.
- Marriott, Ben. 2022. Motion Design & Animation Tutorials every Thursday. <https://www.youtube.com/watch?v=l8-MwiPuzll&t>. 15.12.2021 ja 23.2.2022.

- Miles, B. 2008. The Principles of Successful Freelancing.
<http://nqnwebs.com/IMG/pdf/freelancer1-99giveaway.pdf>.
02.04.2022.
- Orlando, C. 2018 <https://uusyrityskeskus.fi/blogi/hinnoittele-oikein-ja-varmista-oma-hyvinvointisi-viisi-vinkkia-hinnoitteluun/> 26.4.2022.
- Pinterest. Motion Graphics.
[https://fi.pinterest.com/search/pins/?q=motion%20graphics&rs=typed&term_meta\[\]=motion%7Ctyped&term_meta\[\]=graphics%7Ctyped](https://fi.pinterest.com/search/pins/?q=motion%20graphics&rs=typed&term_meta[]=motion%7Ctyped&term_meta[]=graphics%7Ctyped).
25.1.2022.
- Rikola, J. 2017. <https://www.avalon.fi/pinnalla/millaisia-asiakaskokemuksia-yrityksesi-visuaalinen-tarina-luo> 26.4.2022.
- Sandelin, M. 2015. Itsensä johtaminen. Tampereen ammattikorkeakoulu.
<https://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201506051621>. 02.04.2022.
- Singh, A. 2016 Maintaining Work-Life Balance as an Entrepreneur.
<https://www.entrepreneur.com/article/2804197>. 07.03.2022.
- School of Motion After Effects Kickstart. 2021-2022. YouTube.
<https://www.youtube.com/c/Schoolofmotion>. 17.12.2021.
- Tall, J., Sorama, K., Tulisalo, P., Petäjä, E. & Virkämäki, A. 2013. Yrittäjyys 2.0 – menestyksen avaimia. Seinäjoen ammattikorkeakoulu.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-5863-51-2>. 02.04.2022.
- Uttley, J. 2019 <https://blog.stackadapt.com/how-motion-enhances-ad-creatives>.
25.4.2022.
- Vox. 2019. The golf ball that made golfers too good. YouTube.
<https://www.youtube.com/watch?v=0sKN7yYC42g>. 25.02.2022.
- Yrittäjät 2018. Yrityksen perustamisen opas.
https://www.yrittajat.fi/sites/default/files/yrityksen_perustamisen_opas_suomen_yrittajat.pdf. 03.04.2022.